

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΤΠΑ & ΤΣ

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Επιχειρησιακού Προγράμματος
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ,
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ και
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ
Μονάδα Α2
Μεσογείων 56
115 27 Αθήνα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

**ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ
ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ**

Ημερομηνία: **26-06-2017**
Α.Π.: **3074/1131/Α2**

ΑΠΟΦΑΣΗ

Θέμα: Έγκριση αρχείου Συχνών Ερωτήσεων - Απαντήσεων για τον Α' κύκλο της Ενιαίας Δράσης Κρατικών Ενισχύσεων Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης & Καινοτομίας «ΕΡΕΥΝΩ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ» του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία (ΕΠΑνεΚ)», ΕΣΠΑ 2014 – 2020.

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (Α' 98).
2. Τον Ν. 4314/2014 (Α' 265) «Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014–2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.06.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του ν. 3419/2005 (Α 297) και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.
3. Τον Ν. 4310/2014 (Α' 258) «Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
4. Τον Ν. 4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (Β 83), όπως ισχύει.
5. Το Π.Δ. 123/2016 (Α' 208) «Ανασύσταση και μετονομασία του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ανασύσταση του Υπουργείου Τουρισμού, σύσταση Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής και Υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης, μετονομασία Υπουργείων Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων».
6. Το Π.Δ. 125/2016 (Α 210) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».
7. Την Π.Α. Υ197/2016 (Β 3722) «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομίας και Ανάπτυξης, Αλέξανδρο Χαρίτση».
8. Τον υπ. αριθμ. 34686/27.03.2015 (ΥΟΔΔ 178) Διορισμό της μετακλητής Ειδικής Γραμματέως της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Τομεακών Ε.Π. του ΕΤΠΑ και ΤΣ.
9. Την με Α.Π. 67743/ΕΥΘΥ 615/24.06.2015 (Β 1248) απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού "Αναδιάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία" του άρθρου 5 παρ. 1 του Ν.4314/2014 και κατάργηση της με αριθμ. 1121/408Δ/Φ03/2012 (Β 655) κοινής υπουργικής απόφασης.

10. Την με Α.Π. 113091/05.11.2015 Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού «Ανάθεση αποκλειστικών καθηκόντων Προϊσταμένης της Ε.Υ.Δ ΕΠΑνΕΚ» (ΑΔΑ: Ω01Λ465307-Κ2Φ).
11. Το εγκεκριμένο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή «Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης (Εταιρικό Σύμφωνο για το πλαίσιο Ανάπτυξης) 2014-2020, αρ. απόφασης C(2014)3542 final/23.05.2014.
12. Την με Α.Π. 177229/ 15.12.2014 Κοινή Υπουργική Απόφαση για την έγκριση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020» (ΑΔΑ: 7ΠΧΒ0-2ΥΜ).
13. Την με αριθμό C(2014) 10162 final/18.12.2014 Εκτελεστική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έγκριση ορισμένων στοιχείων του επιχειρησιακού προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» για στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση» στην Ελλάδα, (CCI 2014GR16M2OP001).
14. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 1301/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και την κατάργηση του υπ. αρ. 1080/2006 Κανονισμού του Συμβουλίου.
15. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 1303/2013 της Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006.
16. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 480/2014 της Επιτροπής της 3ης Μαρτίου 2014 «για τη συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί καθορισμού Κοινών διατάξεων για το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ, το ΤΣ, το ΕΓΤΑΑ και το ΕΤΘ&Α και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ, το ΤΣ και το ΕΤΘ&Α».
17. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 821/2014 της Επιτροπής της 28ης Ιουλίου 2014, περί καθορισμού κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ.1302/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις λεπτομέρειες για την μεταβίβαση και διαχείριση των συνεισφορών των προγραμμάτων, την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής, τα τεχνικά χαρακτηριστικά των μέτρων πληροφόρησης και επικοινωνίας για τις πράξεις και το σύστημα καταγραφής και αποθήκευσης των δεδομένων.
18. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»).
19. Την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01).
20. Την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/C 198/01).
21. Την υπ' αριθμ 110427/ΕΥΘΥ/1020/20.10.2016 (ΦΕΚ 3521/Β/1.11.2016) υπουργική απόφαση που αφορά στην τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθ.81986/ΕΥΘΥ712/31.07.2015 (ΦΕΚ Β'1822) υπουργικής απόφασης «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 - 2020 - Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς - Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων».
22. Την Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων [Επίσημη Εφημερίδα L 124 της 20.05.2003].
23. Το με Α.Π. 12078/ΕΥΘΥ/1150/25.11.2015 έγγραφο της ΕΥΘΥ με θέμα: «Περιγραφή του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου για τα ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020 που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το ΤΣ στο πλαίσιο του Στόχου: Επενδύσεις στην Ανάπτυξη και την Απασχόληση», όπως ισχύει.

24. Την Κ.Υ.Α. 82193/ΕΥΣΣΑ 1810/04.08.2015 (Β' 1862) με την οποία εγκρίνεται η «Εθνική Στρατηγική ΕΤΑΚ για την Έξυπνη Εξειδίκευση 2014- 2020», όπως ισχύει.
25. Το με Α. Π. 4843/119432/03.11.215 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων με θέμα: «Κριτήριο Διαχωρισμού».
26. Την με Α.Π. 126829/ΕΥΘΥ1217/08.12.2015 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού «Σύστημα δημοσιονομικών διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του Κρατικού Προϋπολογισμού για την υλοποίηση Προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020, σύμφωνα με το άρθρο 22 του Ν. 4314/2014» (Β' 2784).
27. Την με ΑΠ 49939/ΕΥΚΕ1942/13.05.2016 εγκύκλιο της ΕΥΚΕ με θέμα: «Κρατικές ενισχύσεις και δημόσια χρηματοδότηση ερευνητικών οργανισμών – Ερευνητικών υποδομών και Α.Π. 115970/ΕΥΚΕ203/13.11.2015 «Κρατικές ενισχύσεις και RIS3» όπως ισχύει.
28. Την με Α.Π. 74391/ΕΥΚΕ2634/13.07.2016 Εγκύκλιος της ΕΥΚΕ με θέμα «Οδηγίες στους φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020».
29. Την με Α.Π. 5640/1178 Α1/07.10.2016 Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού (Β 3425) με θέμα: Ορισμός της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης και Εφαρμογής Δράσεων στους τομείς Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ) ως Ενδιάμεσου Φορέα του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» - Ανάθεση αρμοδιοτήτων διαχείρισης για Πράξεις στο πλαίσιο της Ενιαίας Δράσης Κρατικών Ενισχύσεων ΕΤΑΚ: «Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ».
30. Το με Α.Π. 127093/ΕΥΘΥ 813/30.11.2016 έγγραφο της ΕΥΘΥ με θέμα: «Μακροχρόνιες υποχρεώσεις για δράσεις Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΤΑΚ) στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020».
31. Την από 25.06.2015 απόφαση της 1ης συνεδρίασης της Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», με την οποία εγκρίθηκε η εξειδίκευση της Δράσης 01-1b-1.1-01: Δράσεις για την προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην Έρευνα και Καινοτομία, όπως τροποποιήθηκε με την από 13.10.2016 απόφασης της 2ης συνεδρίασης της Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία».
32. Την με Α.Π. 7205/1801Α1/24.11.2016 απόφαση με γραπτή διαδικασία (9η) της Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», με την οποία εγκρίθηκε η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των ερευνητικών έργων στο πλαίσιο της Ενιαίας Δράσης Κρατικών Ενισχύσεων Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης & Καινοτομίας «ΕΡΕΥΝΩ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ».
33. Την με Α.Π. 1158/314Α1/09.03.2017 απόφαση με γραπτή διαδικασία (15η) της Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», με την οποία τροποποιήθηκε η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των ερευνητικών έργων στο πλαίσιο της Ενιαίας Δράσης Κρατικών Ενισχύσεων Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης & Καινοτομίας «ΕΡΕΥΝΩ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ».
34. Το με Α.Π.42649/ΕΥΚΕ 5351/10-04-2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα «Διευκρινίσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. Ε.Ε. 651/2014, ως προς τον χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως προβληματικής».
35. Την από 05.08.2016 Προδημοσίευση της ΕΝΙΑΙΑΣ ΔΡΑΣΗΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΕΤΑΚ «ΕΡΕΥΝΩ - ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ - ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ»
36. Την με Α.Π. 22239/ΕΥΚΕ 4987/20.02.2017 (Α.Π. ΕΥΔ ΕΠΑνΕΚ 1068/02.03.2017) γνώμη της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΥΚΕ).
37. Την με Α.Π. 1180/356/Α2/10.03.2017 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, με θέμα: Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης ερευνητικών έργων στην Ενιαία Δράση Κρατικών Ενισχύσεων Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης & Καινοτομίας «ΕΡΕΥΝΩ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ» στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ)», ΕΣΠΑ 2014-2020 (ΑΔΑ: 6ΛΖ3465ΧΙ8-Η33).

38. Την με Α.Π. 2197/810/Α2/11.05.2017 απόφαση με θέμα: Παράταση της με Α.Π. 1180/356/Α2/10.03.2017 Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης ερευνητικών έργων στην Ενιαία Δράση Κρατικών Ενισχύσεων Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης & Καινοτομίας «ΕΡΕΥΝΩ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ» (ΑΔΑ:62ΗΠ465ΧΙ8-Ε7Ω).
39. Την με ΑΠ 2585/969/Α2/02.06.2017 απόφαση με θέμα Δεύτερη (2^η) τροποποίηση και παράταση της Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης ερευνητικών έργων στην Ενιαία Δράση Κρατικών Ενισχύσεων Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης & Καινοτομίας «ΕΡΕΥΝΩ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ» του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ)», ΕΣΠΑ 2014 – 2020.(ΑΔΑ 97ΒΔ465ΧΙ8-Υ7Ν)
40. Το από 02.06.2017 αρχείο των Συχνών Ερωτήσεων – Απαντήσεων για τον Α' κύκλο της Ενιαίας Δράσης Κρατικών Ενισχύσεων Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης & Καινοτομίας «ΕΡΕΥΝΩ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ» του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ)», ΕΣΠΑ 2014 – 2020, που είναι αναρτημένο στις ιστοσελίδες <http://www.antagonistikotita.gr> και <http://www.eyde-etak.gr>
41. Το γεγονός ότι από την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

Αποφασίζουμε

Την έγκριση του αρχείου των Συχνών Ερωτήσεων - Απαντήσεων για τον Α' κύκλο της Ενιαίας Δράσης Κρατικών Ενισχύσεων Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης & Καινοτομίας «ΕΡΕΥΝΩ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ» του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ)», ΕΣΠΑ 2014 – 2020, όπως αυτό έχει δημοσιοποιηθεί επικαιροποιημένο στις 02.06.2017 στις ιστοσελίδες <http://www.antagonistikotita.gr> και <http://www.eyde-etak.gr> για την αποσαφήνιση και διευκρίνιση σημείων της Αναλυτικής Πρόσκλησης της δράσης και των Παραρτημάτων αυτής, και επισυνάπτεται στην παρούσα.

Η παρούσα απόφαση να αναρτηθεί στο πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ και να δημοσιευτεί στις ιστοσελίδες της ΕΥΔ ΕΠΑνΕΚ <http://www.antagonistikotita.gr>, της ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ <http://www.eyde-etak.gr>, της ΓΓΕΤ <http://www.gsrt.gr> και του ΕΣΠΑ www.espa.gr.

Ο Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης

Αλέξανδρος Χαρίτσης

Συνημμένα:

Αρχείο Συχνών Ερωτήσεων – Απαντήσεων

Κοινοποίηση:

- Γραφείο Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, κ. Δ. Παπαδημητρίου
- Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, κ. Α. Χαρίτση
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων – ΕΣΠΑ, κ. Π.Κορκολή
- Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Παιδείας, κ. Κ. Φωτάκη
- Γραφείο Γενικής Γραμματέως Έρευνας & Τεχνολογίας, κας Μ. Κυπριανίδου
- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής Δράσεων στους τομείς της Έρευνας, της Τεχνολογικής Ανάπτυξης και της Καινοτομίας (ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ)

Εσωτερική διανομή:

- Γραφείο Ειδικής Γραμματέως Διαχείρισης Τομεακών ΕΠ του ΕΤΠΑ και ΤΣ
- Γραφείο Προϊσταμένης ΕΥΔ ΕΠΑνΕΚ
- Μονάδες Α1, Α2, Β1, Γ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ – ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΓΙΑ ΤΗ ΔΡΑΣΗ «ΕΡΕΥΝΩ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ»- Α΄ κύκλος

1. Ποιος είναι ο στόχος της ενιαίας Δράσης;

Απάντηση: Βασικός στόχος της ενιαίας δράσης «Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ» είναι η σύνδεση της έρευνας και της καινοτομίας με την επιχειρηματικότητα και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων προς διεθνείς αγορές, με σκοπό τη μετάβαση στην ποιοτική καινοτομία επιχειρηματικότητα και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας.

Οι Αιτήσεις Χρηματοδότησης θα πρέπει να προωθούν την έρευνα, την τεχνολογική ανάπτυξη και την καινοτομία και να εντάσσονται σε μία από τις ακόλουθες τρεις (3) παρεμβάσεις:

- I. Έρευνα και Ανάπτυξη από Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις
- II. Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς
- III. Αξιοποίηση Ερευνητικών Αποτελεσμάτων

(Βλ. Ενότητα I.1.2 ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ)

2. Γιατί η δράση ονομάζεται «ενιαία δράση»;

Απάντηση: Η Δράση έχει χαρακτηριστεί ως ενιαία καθώς υλοποιείται μέσω ενιαίου Οδηγού Εφαρμογής και κοινής προκήρυξης για όλες τις κατηγορίες παρεμβάσεων, σε επάλληλους κύκλους αξιολόγησης.

(Βλ. Ενότητα I.1.2 ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ)

3. Σε ποιους απευθύνεται η Δράση;

Απάντηση: Δικαιούχοι της Δράσης είναι: α) Ερευνητικοί οργανισμοί και «Λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως ερευνητικοί οργανισμοί» και β) Επιχειρήσεις και «Λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως επιχειρήσεις».

Οι επιχειρήσεις πρέπει να έχουν συσταθεί νομίμως και να λειτουργούν είτε ως νομικά πρόσωπα, ανεξαρτήτως του τύπου τους (π.χ. ΑΕ, ΕΠΕ, ΟΕ, ΙΚΕ, ΚοινΣΕπ), είτε ως ατομικές επιχειρήσεις.

Συγκριμένα, για κάθε μια από τις τρεις παρεμβάσεις:

I. Έρευνα και Ανάπτυξη από Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ)

Η παρέμβαση απευθύνεται σε ΜΜΕ κάθε νομικής μορφής ανεξαρτήτως της ημερομηνίας ίδρυσής τους, είτε ως μία μεμονωμένη ΜΜΕ είτε Ομάδες ΜΜΕ, ανεξάρτητων μεταξύ τους.

II. Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς

Η παρούσα παρέμβαση αφορά **συμπράξεις** υφισταμένων **επιχειρήσεων**, ανεξαρτήτως μεγέθους και ημερομηνίας ίδρυσης, με **ερευνητικούς οργανισμούς**, με κύριους αποδέκτες τις επιχειρήσεις, σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους της Δράσης.

III. Αξιοποίηση Ερευνητικών Αποτελεσμάτων

Δυνητικοί δικαιούχοι είναι **μεμονωμένες επιχειρήσεις** ανεξαρτήτως μεγέθους, νομικής μορφής και ημερομηνίας ίδρυσης.

(βλ. Ενότητα I.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ)

4. Ποιες περιφέρειες αφορά η ενιαία Δράση;

Απάντηση: Η Δράση αφορά και στις δεκατρείς (13) περιφέρειες της χώρας. Ο συνολικός προϋπολογισμός των 280 εκατ. € (Δημόσια Δαπάνη) των παρεμβάσεων όλων των κύκλων κατανέμεται στις Περιφέρειες της χώρας ως εξής:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ (σε €)
ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ: Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα	151.200.000
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ: Δυτική Μακεδονία, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη	42.000.000
ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ: Αττική	72.800.000
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ: Στερεά Ελλάδα	7.000.000
ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ: Νότιο Αιγαίο	7.000.000
ΣΥΝΟΛΟ	280.000.000

(βλ. Ενότητα I.1.2 ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ)

5. Ποιος είναι ο Προϋπολογισμός της Δράσης, σε πόσους κύκλους θα υλοποιηθεί και πώς κατανέμεται;

Απάντηση: Ο προϋπολογισμός της ενιαίας Δράσης ανέρχεται στο συνολικό ποσό των **280.000.000€** (Δημόσια Δαπάνη) και θα υλοποιηθεί μέσω τριών (3) κύκλων. Η παρούσα δράση του Α' κύκλου χρηματοδοτείται με συνολικό ποσό **126.000.000€** (Δημόσια Δαπάνη). Η κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης ανά Κύκλο και κατηγορία παρέμβασης, συνοπτικά και ενδεικτικά, φαίνεται παρακάτω:

Ενδεικτική Δημόσια Δαπάνη (σε €)				
	Κύκλος Α	Κύκλος Β	Κύκλος Γ	Σύνολο
Ενδεικτική καταληκτική ημερομηνία υποβολής προτάσεων	ΜΑΙΟΣ 2017	ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2018	ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2019	
Παρέμβαση Ι	25.000.000	17.000.000	14.000.000	56.000.000
Παρέμβαση ΙΙ	90.000.000	60.000.000	50.000.000	200.000.000
Παρέμβαση ΙΙΙ	11.000.000	7.000.000	6.000.000	24.000.000
Σύνολο	126.000.000	84.000.000	70.000.000	280.000.000

Σημειώνεται ότι η έναρξη και η λήξη υποβολής προτάσεων (Αιτήσεων Χρηματοδότησης) ορίζεται στην Απόφαση της Πρόσκλησης.

(Βλ. Ενότητα Ι.1.2 ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ)

6. Ποιοι είναι οι επιλέξιμοι ΚΑΔ που θα πρέπει να διαθέτει κάποια ενδιαφερόμενη επιχείρηση;

Απάντηση: Δεν υπάρχει περιορισμός στους Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας (ΚΑΔ) των ασκούντων επαγγελματική δραστηριότητα δυνητικών δικαιούχων (επιχειρήσεων), καθώς δεν έχουν ορισθεί επιλέξιμοι και μη επιλέξιμοι ΚΑΔ για τη Δράση. Ωστόσο, κατά την συμπλήρωση της Αίτησης Χρηματοδότησης επιλέγεται ο σχετικότερος με το έργο ΚΑΔ.

Επισημαίνεται ότι οι υποβαλλόμενες Αιτήσεις Χρηματοδότησης έργων ΕΤΑΚ θα πρέπει να εμπίπτουν σε κάποιον από τους θεματικούς τομείς της δράσης, όπως αναλυτικά περιγράφονται στο Παράρτημα ΙΙΙ της Αναλυτικής Πρόσκλησης της Δράσης.

(Βλ. Ενότητα Ι.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ, Ενότητα Ι.1.10.2 – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΚΑΙ ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΥΠΟΤΟΜΕΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ)

7. Ποιοι είναι οι θεματικοί τομείς της Δράσης;

Απάντηση: Η Δράση αφορά όλους τους στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία» (ΕΠΑνΕΚ). Συγκεκριμένα, οι υποβαλλόμενες Αιτήσεις Χρηματοδότησης έργων ΕΤΑΚ πρέπει να εμπίπτουν σε έναν από τους ακόλουθους θεματικούς τομείς:

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ	Δημόσια Δαπάνη (εκατομμύρια €)
Υλικά - Κατασκευές	22
Τουρισμός, Πολιτισμός & Δημιουργικές Βιομηχανίες	16
Αγροδιατροφή & Βιομηχανία τροφίμων	46
Περιβάλλον & Βιώσιμη Ανάπτυξη	40
Υγεία & Φάρμακα	51
Μεταφορές & Εφοδιαστική Αλυσίδα	12
Ενέργεια	31
Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών	52
Αναδυόμενες Τεχνολογίες	10
ΣΥΝΟΛΟ	280

Κάθε θεματικός τομέας εξειδικεύεται περαιτέρω σε θεματικούς υποτομείς σύμφωνα με τα συμπεράσματα της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης σε Εθνικό επίπεδο (national RIS3). Σημειώνεται ότι οι δυνητικοί δικαιούχοι πρέπει να επιδείξουν ιδιαίτερη προσοχή στα περιεχόμενα του Παραρτήματος ΙΙΙ, καθώς η συμβατότητα κάθε προτεινόμενου έργου ΕΤΑΚ με τον θεματικό τομέα προτεραιότητας, όπως αυτός έχει δηλωθεί από τον υποβάλλοντα την Αίτηση Χρηματοδότησης, αποτελεί σημείο ελέγχου κατά την αξιολόγηση.

Επισημαίνεται ότι για τον πρώτο κύκλο της Δράσης, επιμέρους αναδυόμενες τεχνολογίες περιλαμβάνονται σε άλλους θεματικούς τομείς συνεπώς δεν θα γίνονται δεκτές αιτήσεις χρηματοδότησης ειδικά στο θεματικό τομέα «Αναδυόμενες Τεχνολογίες».

(βλ. Ενότητα Ι.1.5 ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ και Ενότητα Ι.1.10.2 – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ)

8. Υπάρχει ανώτερο όριο στο συνολικό προϋπολογισμό της Αίτησης Χρηματοδότησης;

Απάντηση: Ο συνολικός προϋπολογισμός κάθε αίτησης χρηματοδότησης ανά κατηγορία παρέμβασης πρέπει να μην υπερβαίνει το ανώτερο όριο, όπως αυτό ορίζεται στον παρακάτω πίνακα:

Έρευνα και Ανάπτυξη από Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις
200.000€ εάν συμμετέχει μία επιχείρηση
350.000€ εάν συμμετέχουν δύο επιχειρήσεις
450.000€ εάν συμμετέχουν τρεις επιχειρήσεις
500.000€ εάν συμμετέχουν περισσότερες των τριών επιχειρήσεις

II Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς
1.000.000€
III Αξιοποίηση Ερευνητικών Αποτελεσμάτων
2.000.000€

Σημειώνεται ότι στην περίπτωση συνεργατικών έργων, ο συνολικός προϋπολογισμός της Αίτησης Χρηματοδότησης αποτελείται από το άθροισμα των επί μέρους προϋπολογισμών των μελών.

(βλ. Ενότητα Ι.1.6.2 – ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ)

9. Σε περίπτωση που ο προϋπολογισμός της Αίτησης Χρηματοδότησης υπερβαίνει τα ανώτερα όρια ανά παρέμβαση, μπορεί να ενταχθεί στη Δράση;

Απάντηση: Δεν θα είναι δυνατή η ολοκλήρωση της υποβολής μίας Αίτησης Χρηματοδότησης στο ΠΣΚΕ, αν ο συνολικός προϋπολογισμός της είναι μεγαλύτερος από αυτόν που προβλέπει η Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης ανά παρέμβαση και ανάλογα με τον αριθμό των συμμετεχόντων φορέων.

(βλ. Ενότητα Ι.1.6.2 – ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ)

10. Υπάρχει κατώτατο όριο στο συνολικό προϋπολογισμό της Αίτησης Χρηματοδότησης;

Απάντηση: Δεν υπάρχει κατώτατο όριο στον προϋπολογισμό της Αίτησης Χρηματοδότησης.

(βλ. Ενότητα Ι.1.6.2 – ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ)

11. Ποιά είναι η διάρκεια υλοποίησης των εγκεκριμένων ερευνητικών έργων;

Απάντηση: Η χρονική διάρκεια υλοποίησης των υποβαλλομένων προτάσεων έργων **δεν** πρέπει να **υπερβαίνει** τους **τριάντα έξι (36) μήνες**. Δεν θα είναι δυνατή η ολοκλήρωση της υποβολής μίας Αίτησης Χρηματοδότησης στο ΠΣΚΕ, με διάρκεια μεγαλύτερη από 36 μήνες.

(βλ. Ενότητα Ι.1.6.2 – ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ)

12. Ποιες επιχειρήσεις είναι επιλέξιμες αναφορικά με το μέγεθός τους;

Απάντηση: Μία Μικρομεσαία Επιχείρηση (ΜΜΕ) αποτελεί δυνητικό δικαιούχο και στις 3 παρεμβάσεις. Συγκεκριμένα:

- στην παρέμβαση I «Έρευνα και Ανάπτυξη από Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις», είτε μόνη της είτε στο πλαίσιο μιας ομάδας ΜΜΕ,
- στην παρέμβαση II «Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς» σε σύμπραξη με εταίρους Ερευνητικούς Οργανισμούς ή με Ερευνητικούς Οργανισμούς και άλλες επιχειρήσεις (ΜΜΕ ή Μεγάλες).
- στην παρέμβαση III «Αξιοποίηση Ερευνητικών Αποτελεσμάτων»

Μία Μεγάλη Επιχείρηση αποτελεί δυνητικό δικαιούχο σε 2 παρεμβάσεις. Ειδικότερα:

- στην παρέμβαση II «Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς» σε σύμπραξη με εταίρους ερευνητικούς οργανισμούς ή με Ερευνητικούς Οργανισμούς και άλλες επιχειρήσεις (ΜΜΕ ή Μεγάλες).

- στην παρέμβαση III «Αξιοποίηση Ερευνητικών Αποτελεσμάτων»
(βλ. Ενότητα I.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ)

13. Μπορεί μία επιχείρηση να υποβάλει μόνη της Αίτηση Χρηματοδότησης στη Δράση;

Απάντηση: Μία Μικρομεσαία Επιχείρηση (ΜΜΕ) δύναται να υποβάλει Αίτηση Χρηματοδότησης ως μεμονωμένη επιχείρηση στην παρέμβαση I και στην παρέμβαση III. Μία Μεγάλη Επιχείρηση δύναται να υποβάλει πρόταση ως μεμονωμένη επιχείρηση στην παρέμβαση III.

(βλ. Ενότητα I.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ),

14. Ποια συνεργατικά σχήματα επιδοτούνται από τη δράση;

Απάντηση: Τα συνεργατικά σχήματα που επιδοτούνται μέσω της δράσης είναι οι ομάδες ΜΜΕ (της παρέμβασης I) και οι συμπράξεις επιχειρήσεων, ανεξαρτήτως μεγέθους, με ερευνητικούς οργανισμούς και άλλες επιχειρήσεις (της παρέμβασης II).

(βλ. Ενότητα I.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ)

15. Μπορεί ένα συνεργατικό σχήμα αποτελούμενο μόνο από επιχειρήσεις να υποβάλει Αίτηση Χρηματοδότησης στην Παρέμβαση II της Δράσης;

Απάντηση: Η Παρέμβαση II αφορά συμπράξεις επιχειρήσεων, ανεξαρτήτως μεγέθους, νομικής μορφής και χρόνου λειτουργίας, με ερευνητικούς οργανισμούς. Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητη η συμμετοχή τουλάχιστον ενός ερευνητικού οργανισμού στο συνεργατικό σχήμα.

(βλ. Ενότητα I.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ)

16. Ποιες είναι οι εταιρικές μορφές που επιδοτούνται στην εν λόγω Δράση;

Απάντηση: Οι επιχειρήσεις πρέπει να έχουν συσταθεί νομίμως και να λειτουργούν είτε ως νομικά πρόσωπα, ανεξαρτήτως του τύπου τους (π.χ. ΑΕ, ΕΠΕ, ΟΕ, ΙΚΕ, ΚοινΣΕπ), είτε ως ατομικές επιχειρήσεις.

(βλ. Ενότητα I.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ)

17. Μπορεί να υποβάλει Αίτηση Χρηματοδότησης μία νέα επιχείρηση;

Απάντηση: Δεν υπάρχει περιορισμός στην ηλικία (χρόνο λειτουργίας) της επιχείρησης - δυνητικού δικαιούχου της δράσης, ως εκ τούτου είναι δυνατόν να υποβληθούν προτάσεις από υφιστάμενες επιχειρήσεις καθώς και από νέες επιχειρήσεις που έχουν προσφάτως ιδρυθεί. Διευκρινίζεται ότι υπό σύσταση εταιρεία δεν αποτελεί δυνητικό δικαιούχο. Η επιχείρηση – δυνητικός δικαιούχος πρέπει κατά την υποβολή να διαθέτει είτε ΑΦΜ, είτε VAT κράτους μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(βλ. Ενότητα I.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ)

18. Μπορεί να υποβάλει Αίτηση Χρηματοδότησης επιχείρηση που έχει έδρα εκτός Ελλάδας;

Απάντηση: Η επιχείρηση – δυνητικός δικαιούχος πρέπει κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης α) να λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα ή β) σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (διαθέτει ΑΦΜ ή VAT). Οι επιχειρήσεις οι οποίες κατά την υποβολή λειτουργούν σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ και δεν διαθέτουν έδρα ή υποκατάστημα στην Ελλάδα, δεσμεύονται ότι κατά την ημερομηνία καταβολής της πρώτης δημόσιας χρηματοδότησης (ενίσχυσης) θα διαθέτουν εγκατάσταση ή υποκατάστημα στην περιφέρεια στην οποία χωροθετείται η ενίσχυση σύμφωνα με την εγκεκριμένη Αίτηση Χρηματοδότησης.

(βλ. Ενότητα Ι.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ)

19. Μπορεί μία επιχείρηση/ερευνητικός οργανισμός να υποβάλει περισσότερες από μία Αιτήσεις Χρηματοδότησης στη Δράση;

Απάντηση: Δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό των Αιτήσεων Χρηματοδότησης που μπορεί να υποβάλει κάθε επιχείρηση/ερευνητικός οργανισμός -δυνητικός δικαιούχος της δράσης. Κάθε **επιχείρηση /ερευνητικός οργανισμός** μπορεί να υποβάλει, σε κάθε κύκλο και κάθε παρέμβαση της δράσης, όσες προτάσεις κρίνει ότι μπορεί να υλοποιήσει αποτελεσματικά, εκτιμώντας το απαιτούμενο ανθρώπινο δυναμικό και τους λοιπούς αναγκαίους πόρους. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι αποτελεί κριτήριο αξιολόγησης «η Εμπειρία και αξιοπιστία του(ων) δικαιούχου(ων) και η ποιότητα και ικανότητα του τρόπου υλοποίησης του έργου (Implementation)» (Κριτήριο Β), στο πλαίσιο του οποίου θα εξετασθεί, μεταξύ άλλων, «Η συνοχή και αποτελεσματικότητα του σχεδίου εργασίας και καταλληλότητα διάθεσης πόρων, προϋπολογισμού και ανάθεσης εργασιών».

(βλ. Ενότητα Ι.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ)

20. Στο πλαίσιο της παρούσας δράσης μπορεί να θεωρούνται ως διαφορετικοί ερευνητικοί οργανισμοί: - διαφορετικά Τμήματα Σχολής του ίδιου ΑΕΙ ή Ινστιτούτα του ίδιου Ερευνητικού Κέντρου;

Απάντηση: Στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης μπορεί να θεωρούνται ως διαφορετικοί ερευνητικοί οργανισμοί:

- διαφορετικά Τμήματα Σχολής του ίδιου ΑΕΙ (Πανεπιστήμια, ΤΕΙ)
- διαφορετικά Ινστιτούτα του ίδιου Ερευνητικού Κέντρου
- διαφορετικά Εργαστήρια του ίδιου Τμήματος ΑΕΙ ή Ινστιτούτου, εφόσον έχουν θεσμοθετηθεί με σχετική απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Τμήματος ή του Ινστιτούτου.

Ωστόσο, δεν είναι υποχρεωτικό να συμμετέχουν σε σύμπραξη ως «διαφορετικοί φορείς», καθώς είναι δυνατόν περισσότερα Εργαστήρια, Ινστιτούτα, κλπ., του ίδιου ΑΕΙ ή ερευνητικού κέντρου/ ινστιτούτου να αποτελέσουν έναν φορέα - εταίρο. Σε αυτή την περίπτωση όμως θα συμμετέχουν ως Τμήμα/ Ινστιτούτο ή Ερευνητικό Κέντρο, του οποίου αποτελούν μέρη.

(βλ. Ενότητα Ι.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ)

21. Ποιες δαπάνες επιχορηγούνται από το πρόγραμμα για μία ενδιαφερόμενη επιχείρηση;

Απάντηση: : Μία επιχείρηση δύναται να χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο της Δράσης για δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης και ειδικότερα για **Δαπάνες προσωπικού, Δαπάνες οργάνων & εξοπλισμού (αποσβέσεις), Δαπάνες για κτίρια και γήπεδα (αποσβέσεις), Δαπάνες σε εξωτερικούς παρόχους, Πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες και Δαπάνες διεξαγωγής μελέτης σκοπιμότητας** (Κατηγορίες Δαπανών 1 έως 6). Οι επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών είναι οι ίδιες, είτε υποβάλει πρόταση μόνης της η επιχείρηση, είτε συμμετέχοντας σε συνεργατικό σχήμα με άλλες επιχειρήσεις και ερευνητικούς οργανισμούς. **Αν η επιχείρηση είναι ΜΜΕ, τότε, επιπλέον των ανωτέρω,** δύναται να χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο της Δράσης για **Δαπάνες Καινοτομίας** (Κατηγορία Δαπανών 7) και **Δαπάνες συμμετοχής σε εμπορικές εκθέσεις** (Κατηγορία Δαπανών 8).

(βλ. Ενότητα Ι.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ)

22. Ποιες δαπάνες επιχορηγούνται από το πρόγραμμα για έναν ερευνητικό οργανισμό;

Απάντηση: Ένας ερευνητικός οργανισμός δύναται να χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο της Δράσης για δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης και ειδικότερα για **Δαπάνες προσωπικού, Δαπάνες οργάνων & εξοπλισμού (αποσβέσεις), Δαπάνες για κτίρια και γήπεδα (αποσβέσεις), Δαπάνες σε εξωτερικούς παρόχους, Πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου, Δαπάνες διεξαγωγής μελέτης σκοπιμότητας και Δαπάνες καινοτομίας** (Κατηγορίες Δαπανών 1 έως 7) και **Έμμεσες Λειτουργικές δαπάνες**.

(βλ. Ενότητα Ι.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ)

23. Ποια η διαφορά μεταξύ των συμβάσεων μίσθωσης έργου στην κατηγορία των δαπανών προσωπικού και των δαπανών έρευνα επί συμβάσει από φυσικά πρόσωπα;

Απάντηση: Η περίπτωση της μίσθωσης έργου (κατηγορία δαπανών 1: Δαπάνες προσωπικού) αφορά φυσικό πρόσωπο που εργάζεται κάτω από τις οδηγίες του δικαιούχου και, εάν δεν συμφωνηθεί διαφορετικά, στις εγκαταστάσεις του δικαιούχου. Ο τόπος εργασίας του φυσικού προσώπου, όπως και οι λοιπές συμβατικές υποχρεώσεις, προσδιορίζεται στη σύμβαση. Το αποτέλεσμα της εργασίας ανήκει στον δικαιούχο. Το κόστος για την αμοιβή του φυσικού προσώπου, συμβατικό τίμημα, καθορίζεται με βάση τις προσφερόμενες ώρες εργασίας και δεν είναι σημαντικά διαφορετικό από αυτό που έχει ο δικαιούχος για προσωπικό του το οποίο εκτελεί παρόμοια καθήκοντα ή αν δεν έχει τέτοιο προσωπικό, από αυτό που απαντάται στην αγορά για παρόμοια θέση και εμπειρία. Το αντικείμενο της σύμβασης δεν καλύπτει πάγιες και διαρκείς ανάγκες του δικαιούχου.

Στην περίπτωση της έρευνας επί συμβάσει από φυσικά πρόσωπα (κατηγορία δαπανών 4 i: Έρευνα επί συμβάσει), η υλοποίηση του τμήματος του έργου που αναλαμβάνει το φυσικό πρόσωπο υλοποιείται στην έδρα του ιδίου με χρήση των δικών του υποδομών. Είναι προφανές ότι για την συγκεκριμένη κατηγορία το φυσικό πρόσωπο θα πρέπει να ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα και κατά συνέπεια να λειτουργεί ως ατομική επιχείρηση

τηρώντας την φορολογική νομοθεσία. Επιπλέον, στην περίπτωση των συμβάσεων της κατηγορίας δαπανών «έρευνα επί συμβάσει» που θα υλοποιηθούν για λογαριασμό δημοσίων φορέων, ισχύουν τα προβλεπόμενα στο Άρθρο 36 της ΥΑΕΚΕΔ.

24. Ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμος;

Απάντηση: Δεν είναι επιλέξιμη η δαπάνη του ανακτήσιμου ΦΠΑ. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) είναι επιλέξιμη δαπάνη μόνο εφόσον ο δικαιούχος δεν έχει δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα ΦΠΑ, όπως εκάστοτε ισχύει. Ειδικότερα, είναι επιλέξιμη δαπάνη εφόσον βαρύνει δαπάνες που χρησιμοποιούνται για την άσκηση εξαιρούμενων ή απαλλασσόμενων του ΦΠΑ δραστηριοτήτων του δικαιούχου. Στις περιπτώσεις που ο ΦΠΑ βαρύνει δαπάνες, οι οποίες χρησιμοποιούνται τόσο για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης, όσο και για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες παρέχεται το σχετικό δικαίωμα, ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη κατά το ποσοστό που δεν μπορεί να ανακτηθεί και με την προϋπόθεση ότι έχει εξοφληθεί.

(Βλ. Ενότητα 1.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και Παράρτημα VI ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ)

25. Από πότε είναι επιλέξιμες οι δαπάνες;

Απάντηση: Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η επομένη της ημερομηνίας ολοκλήρωσης της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.

(Βλ. Ενότητα 1.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ)

26. Οι δαπάνες ποια χρονική περίοδο θα αφορούν;

Απάντηση: Το σύνολο των παραστατικών δαπανών (π.χ. τιμολογίων) θα πρέπει να έχει εκδοθεί από την ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών και μέχρι την ημερομηνία λήξης του έργου. Εξαιρέση αποτελούν τα παραστατικά δαπάνης απασχόλησης των ορκωτών λογιστών που τυχόν θα ελέγξουν το οικονομικό αντικείμενο του έργου, τα οποία θα είναι επιλέξιμα μέχρι και τρεις (3) μήνες από τη λήξη κάθε έργου.

(Βλ. Ενότητα 1.1.11.1– ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ και Παράρτημα V «ΑΠΟΔΕΚΤΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ».)

27. Ποια θεωρείται ως ημερομηνία έναρξης του χρόνου υλοποίησης του έργου;

Απάντηση: Ως ημερομηνία έναρξης του χρόνου υλοποίησης του έργου λαμβάνεται η ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης των έργων.

(Βλ. Ενότητα 1.1.6.2 – ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ)

28. Σε ποια γλώσσα γίνεται η υποβολή μιας Αίτησης Χρηματοδότησης;

Απάντηση: Η υποβολή των Αιτήσεων Χρηματοδότησης γίνεται μόνο στην ελληνική γλώσσα.

(Βλ. Ενότητα 1.1.8 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ)

29. Ποιο είναι το ποσοστό επιχορήγησης στη Δράση;

Απάντηση: Το ποσοστό Δημόσιας Χρηματοδότησης (ένταση ενίσχυσης) για τις επιχειρήσεις εξαρτάται από:

α) την επιλέξιμη δραστηριότητα (έργα έρευνας και ανάπτυξης, καινοτομία για ΜΜΕ, συμμετοχή ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις),

β) τον χαρακτηρισμό των ενοτήτων εργασίας για έργα έρευνας και ανάπτυξης (βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη, μελέτες σκοπιμότητας) και

γ) το μέγεθος της επιχείρησης (Μικρή, Μεσαία ή Μεγάλη),

όπως ειδικότερα ορίζεται στην Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης.

Σημειώνεται ότι για τους Ερευνητικούς Οργανισμούς, που συμμετέχουν ως συνδικαιούχοι στην Παρέμβαση II, το ποσοστό της δημόσιας χρηματοδότησης ανέρχεται σε 100%, υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στην Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης.

Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση συνεργατικών έργων το ποσοστό Δημόσιας Χρηματοδότησης καθορίζεται χωριστά για κάθε δικαιούχο ενίσχυσης.

Για παράδειγμα, η ενίσχυση που θα λάβουν οι επιχειρήσεις για ένα έργο βιομηχανικής έρευνας της Παρέμβασης II συνολικού προϋπολογισμού 1.000.000 ευρώ που εκπονείται από 3 φορείς είναι: α) μεγάλη επιχείρηση: προϋπολογισμός 300.000 ευρώ, ένταση ενίσχυσης 50%, δημόσια δαπάνη 150.000 ευρώ, β) μικρή επιχείρηση: προϋπολογισμός 200.000 ευρώ, ένταση ενίσχυσης 70%, δημόσια δαπάνη 140.000 ευρώ και γ) τμήμα δημόσιου πανεπιστημίου: προϋπολογισμός 500.000 ευρώ, ένταση ενίσχυσης 100%, δημόσια δαπάνη 500.000 ευρώ. Δεδομένου ότι στην περίπτωση του παραδείγματος οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν στην πρόταση δικαιούνται προσαύξηση της έντασης ενίσχυσης, το τελικό ποσοστό ενίσχυσης θα είναι: α) για τη μεγάλη επιχείρηση: προϋπολογισμός 300.000 ευρώ, ένταση ενίσχυσης 65%(=50%+15%), δημόσια δαπάνη 195.000 ευρώ, β) για τη μικρή επιχείρηση: προϋπολογισμός 200.000 ευρώ, ένταση ενίσχυσης 80% (=70%+10%), δημόσια δαπάνη 160.000 ευρώ. Η προσαύξηση που λαμβάνουν οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις δίδεται διότι πληρείται η προϋπόθεση ότι «το έργο προβλέπει πραγματική συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων από τις οποίες τουλάχιστον μία είναι ΜΜΕ και καμία μεμονωμένη επιχείρηση δεν φέρει άνω του 70 % των επιλέξιμων δαπανών».

(Βλ. Ενότητα I.1.7 – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ)

30. Ποια είδη έρευνας και ποιες δραστηριότητες επιδοτούνται;

Απάντηση: Απαραίτητες δραστηριότητες κάθε προτεινόμενου έργου ΕΤΑΚ αποτελούν οι δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης, οι οποίες θα πρέπει να εμπίπτουν πλήρως σε μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες κατηγορίες: Βιομηχανική Έρευνα, Πειραματική Ανάπτυξη, Μελέτες Σκοπιμότητας. Ένα έργο ΕΤΑΚ δύναται να περιλαμβάνει συμπληρωματικά Ενισχύσεις Καινοτομίας για ΜΜΕ ή/και Συμμετοχή ΜΜΕ σε Εμπορικές Εκθέσεις. Ωστόσο, είναι απαραίτητο το έργο να περιλαμβάνει τουλάχιστον μία Ενότητα Εργασίας Βιομηχανική Έρευνα ή τουλάχιστον μία Ενότητα Εργασίας Πειραματική Ανάπτυξη ή μία Ενότητα Εργασίας Μελέτη Σκοπιμότητας. Ειδικότερα, στις Παρεμβάσεις I και II το έργο δύναται να περιλαμβάνει Βιομηχανική Έρευνα, Πειραματική Ανάπτυξη και Μελέτες Σκοπιμότητας, ενώ στην Παρέμβαση III Πειραματική Ανάπτυξη και Μελέτες Σκοπιμότητας.

(Βλ. Ενότητα I.1.7 – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ)

31. Είναι υποχρεωτικό η έδρα της επιχείρησης να είναι αυτοτελής επαγγελματικός χώρος;

Απάντηση: Όχι, δεν είναι υποχρεωτικό η έδρα μιας επιχείρησης να χρησιμοποιείται αποκλειστικά ως επαγγελματικός χώρος. Σημειώνεται ότι πρέπει να τεκμηριώνεται η ικανότητα της ατομικής επιχείρησης να εκτελέσει το ερευνητικό έργο με βάση την πρότερη εμπειρία και την υλικοτεχνική υποδομή που διαθέτει καθώς και τα οικονομικά της στοιχεία.

32. Είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για την διαμόρφωση κτιριακών εγκαταστάσεων (π.χ. εγκατάσταση ηλεκτρονικού εξοπλισμού ειδικού για ΑΜΕΑ, διαμόρφωση κτιριακών υποδομών ώστε να καταστούν κατάλληλες για ΑΜΕΑ κλπ) και μέχρι τι ποσοστό είναι επιλέξιμες;

Απάντηση: Όχι, οι δαπάνες για την διαμόρφωση κτιριακών εγκαταστάσεων ώστε να καταστούν κατάλληλες για ΑΜΕΑ δεν είναι επιλέξιμες, εκτός εάν η διαμόρφωση αυτή απαιτείται για την εκτέλεση του συγκεκριμένου ερευνητικού έργου. Ωστόσο, διευκρινίζεται ότι σε περίπτωση που απασχολούνται στο έργο άτομα με αναπηρία, καλύπτεται το κόστος για εύλογες προσαρμογές μέχρι ποσοστού 5% του προϋπολογισμού έργου του δικαιούχου που απασχολεί τα άτομα με αναπηρία (Κατηγορία δαπάνης 5 : Πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου, ν. Δαπάνες προσαρμογών για άτομα με αναπηρία).

(Βλ. Ενότητα Ι.1.6 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ – ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ)

33. Στην παρέμβαση ΙΙ "Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς", είναι δυνατόν ο συντονιστής φορέας να είναι Ερευνητικός Οργανισμός ή μήπως θα πρέπει αναγκαστικά να είναι Επιχείρηση;

Απάντηση: Ως συντονιστής φορέας (νομικό πρόσωπο) ορίζεται οποιοδήποτε μέρος της σύμπραξης, επιχείρηση ή Ερευνητικός Οργανισμός. Ενδείκνυται ο συντονιστής φορέας να είναι εκείνος ο φορέας της σύμπραξης, ο οποίος έχει σημαντική βαρύτητα συμμετοχής.

(Βλ. Ενότητα Ι.1.8 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ)

34. Στην προκήρυξη ΕΝΙΑΙΑ ΔΡΑΣΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΕΤΑΚ «ΕΡΕΥΝΩ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ» περιέχονται πίνακες με ποσοστά δημοσίας δαπάνης ανά παρέμβαση. Τα ποσοστά αυτά αναφέρονται στην κατηγορία του φορέα ή εφαρμόζονται σε ολόκληρο το έργο;

Απάντηση: Στην περίπτωση συνεργατικών έργων το ποσοστό Δημόσιας Χρηματοδότησης καθορίζεται χωριστά για κάθε δικαιούχο ενίσχυσης.

(Βλ. Ενότητα Ι.1.7 – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ)

35. Πρέπει να δηλώνονται όλοι οι μέτοχοι μίας επιχείρησης (ακόμη και όσοι κατέχουν πολύ μικρό ποσοστό μετοχών) κατά την υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης;

Απάντηση: Σε περίπτωση πολυμετοχικών σχημάτων, κατά την υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης στο ΠΣΚΕ ενδείκνυται να καταχωρούνται όσοι εκ των μετόχων κατέχουν

ποσοστό μετοχών μεγαλύτερο (ή ίσο) του 25% ή οι πέντε με το μεγαλύτερο ποσοστό αν υπάρχουν εκατοντάδες μικρομέτοχοι

36. Ποιοι είναι οι τρόποι καταβολής της δημόσιας χρηματοδότησης;

Απάντηση: Προβλέπονται οι ακόλουθες καταβολές δημόσιας χρηματοδότησης:

A. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

I. Προκαταβολή (δυσνητική) με ισόποση εγγυητική επιστολή, σε ποσοστό μέχρι 40% της δημόσιας χρηματοδότησης.

Παρέχεται η δυνατότητα / επιλογή σε δικαιούχο που έλαβε προκαταβολή έναντι Εγγυητικής Επιστολής, όταν ελεγχθούν και πιστοποιηθούν δαπάνες του έργου του, να ζητήσει τη διατήρηση της υπάρχουσας εγγυητικής επιστολής από την ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ με σκοπό τη χορήγηση πρόσθετης δημόσιας χρηματοδότησης. Σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου, η συνολική προκαταβολικά ληφθείσα δημόσια χρηματοδότηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 40% της εγκεκριμένης δημόσιας χρηματοδότησης.

II. Ενδιάμεσες δόσεις: Καταβάλλονται έπειτα από υποβολή αιτήματος ενδιάμεσης επαλήθευσης από το δικαιούχο και έγκριση της υποβληθείσας από το αρμόδιο όργανο έκθεσης ενδιάμεσης επαλήθευσης, όπου και προσδιορίζεται το ύψος των επιλέξιμων δαπανών του έργου μέχρι τη στιγμή της υποβολής του αιτήματος και η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση.

III. Τελική Δόση - Αποπληρωμή : Καταβάλλεται κατόπιν υποβολής του αιτήματος τελικής επαλήθευσης από το δικαιούχο και μετά την έγκριση της υποβληθείσας από το αρμόδιο όργανο έκθεσης τελικής επαλήθευσης. Στο στάδιο αυτό οριστικοποιείται το τελικό επιλέξιμο προς χρηματοδότηση κόστος του έργου, η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση και εκδίδεται η Απόφαση Ολοκλήρωσης του έργου.

B. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

I. Προχρηματοδοτήσεις: Οι εκταμιεύσεις της δημόσιας δαπάνης σε δικαιούχους – Ερευνητικούς Οργανισμούς γίνεται με τη μορφή προχρηματοδοτήσεων, δηλαδή προκαταβάλλονται χωρίς να απαιτείται αντιστοίχιση με δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί, δηλωθεί και επαληθευθεί. Σε κάθε σημείο της χρονικής περιόδου υλοποίησης ενός έργου, η διαφορά ανάμεσα στο άθροισμα των εκταμιεύσεων προς τον Ερευνητικό Οργανισμό και στην Πιστοποιηθείσα Δημόσια Δαπάνη δεν μπορεί να ξεπερνά σε ποσοστό το 40% της εγκεκριμένης Δημόσιας χρηματοδότησης του έργου για τον συγκεκριμένο δικαιούχο.

II. Αποπληρωμή: Η τελευταία δόση της δημόσιας χρηματοδότησης προς δικαιούχους – Ερευνητικούς Οργανισμούς καταβάλλεται κατόπιν υποβολής αιτήματος τελικής επαλήθευσης από το δικαιούχο και μετά την έγκριση της υποβληθείσας από το αρμόδιο όργανο έκθεσης τελικής επαλήθευσης. Το άθροισμα των εκταμιεύσεων της δημόσιας χρηματοδότησης, πλην της αποπληρωμής, για κάθε δικαιούχο (επιχείρηση ή Ερευνητικό Οργανισμό) δεν μπορεί να υπερβαίνει σε ποσοστό το 85% της εγκεκριμένης Δημόσιας χρηματοδότησης για τον συγκεκριμένο δικαιούχο.

(βλ. Ενότητα I.1.11.3 – ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ)

37. Ποια είναι η διαδικασία υποβολής Αίτησης Χρηματοδότησης;

Απάντηση: Οι Αιτήσεις Χρηματοδότησης υποβάλλονται από τους δυνητικούς Δικαιούχους υποχρεωτικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) (<http://www.ependyseis.gr/mis>). Για τα συνεργατικά έργα η αίτηση χρηματοδότησης στο ΠΣΚΕ υποβάλλεται από το Συντονιστή του έργου, ενώ για τα μη συνεργατικά έργα από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο του έργου. Σημειώνεται ότι δεν κατατίθεται φυσικός φάκελος με τεκμηρίωση (δικαιολογητικά) κατά τη φάση της υποβολής. Τα δικαιολογητικά θα υποβληθούν μετά την αξιολόγηση και τη δημοσίευση της προσωρινής βαθμολογικής κατάταξης και μόνον για τις δυνητικά εντασσόμενες προτάσεις.

Για την υποβοήθηση των δυνητικών δικαιούχων στην υποβολή Αίτησης Χρηματοδότησης μέσω του ΠΣΚΕ, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής Δράσεων στους τομείς Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ) έχει αναπτύξει Εγχειρίδιο ΠΣΚΕ για την υποβολή Αίτησης Χρηματοδότησης στη δράση, το οποίο είναι αναρτημένο στο δικτυακό τόπο της ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ (www.eyde-etak.gr).

(Βλ. Ενότητα 1.1.8 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ, Ενότητα 1.1.9 – ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ και Παράρτημα VIII ΕΝΤΥΠΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ (υπόδειγμα), ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΠΣΚΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΤΗ ΔΡΑΣΗ «ΕΡΕΥΝΩ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ»)

38. Μπορεί να γίνει ακύρωση μιας Αίτησης Χρηματοδότησης;

Απάντηση: Επιτρέπεται η ακύρωση της ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης του προτεινόμενου έργου ΕΤΑΚ υπό την προϋπόθεση να έχει υποβληθεί αίτηση ακύρωσης εντός αποκλειστικής προθεσμίας έως και δύο εργάσιμων ημερών πριν την καταληκτική ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση. Η αίτηση ακύρωσης υποβάλλεται από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο ή το Συντονιστή ηλεκτρονικά μέσω του ΠΣΚΕ (<http://www.ependyseis.gr/mis>, μενού helpdesk). Η επιλογή αυτή οδηγεί αυτόματα στην παραίτηση των ενδιαφερομένων από την υποβληθείσα αίτησή τους, τη διαγραφή των δεδομένων της πρότασης από το ΠΣΚΕ και παρέχει τη δυνατότητα υποβολής νέας αίτησης χρηματοδότησης εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

Επιτρέπεται επίσης η αναίρεση της οριστικοποίησης της ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης του προτεινόμενου έργου ΕΤΑΚ υπό την προϋπόθεση να έχει υποβληθεί αίτηση αναίρεσης της οριστικοποίησης εντός της ίδιας ως άνω αποκλειστικής προθεσμίας (έως και δύο εργάσιμων ημερών πριν την καταληκτική ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση). Η αίτηση αναίρεσης της οριστικοποίησης υποβάλλεται από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο ή το Συντονιστή ηλεκτρονικά μέσω του ΠΣΚΕ (<http://www.ependyseis.gr/mis>, μενού helpdesk). Με την επιλογή αυτή τα δεδομένα που έχουν καταχωρηθεί στο ΠΣΚΕ για τη συγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης είναι διαθέσιμα για διόρθωση/τροποποίηση. Σε κάθε περίπτωση, τυχόν επανυποβολή της αίτησης χρηματοδότησης επιτρέπεται εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

(Βλ. Ενότητα 1.1.8 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

39. Πότε θα πρέπει να υποβληθούν τα δικαιολογητικά;

Απάντηση: Δεν κατατίθεται φυσικός φάκελος με τεκμηρίωση (δικαιολογητικά) κατά τη φάση της υποβολής. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά θα υποβληθούν μετά την αξιολόγηση και τη δημοσίευση της προσωρινής βαθμολογικής κατάταξης και μόνον για τις δυνητικά εντασσόμενες προτάσεις. Τα δικαιολογητικά αυτά αναφέρονται στο Παράρτημα IV.

(βλ. Ενότητα I.1.8 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ, Ενότητα I.1.9 – ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ και Παράρτημα IV: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ)

40. Πώς υπολογίζονται οι Έμμεσες Λειτουργικές δαπάνες για τους Ερευνητικούς Οργανισμούς;

Απάντηση: Στις Έμμεσες Λειτουργικές δαπάνες περιλαμβάνονται δαπάνες που ΔΕΝ είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου και υπολογίζονται σε συνάρτηση με τις άμεσες δαπάνες του έργου. Ειδικότερα υπολογίζονται ως σταθερό ποσοστό 15% των επιλέξιμων άμεσων δαπανών προσωπικού. Οι άμεσες δαπάνες προσωπικού που χρησιμοποιούνται ως βάση υπολογισμού είναι αυτές που συμπεριλαμβάνονται στην κατηγορία 1 (Δαπάνες Προσωπικού). Στις άμεσες δαπάνες προσωπικού δεν συμπεριλαμβάνεται τυχόν ΦΠΑ, έστω κι αν αυτός είναι επιλέξιμη δαπάνη.

Επισημαίνεται ότι φυσικά πρόσωπα που συμμετέχουν στην υλοποίηση του έργου ως υπεργολάβοι (συμβάσεις παροχής υπηρεσιών) δεν θεωρούνται προσωπικό του Δικαιούχου (άρθρο 12, παρ. 5 της ΥΑ 110427/ΕΥΘΥ1020/20.10.2016).

Σημειώνεται ότι για τις επιχειρήσεις οι έμμεσες δαπάνες δεν εφαρμόζονται. Οι έμμεσες δαπάνες προς το παρόν και μέχρι την αναμενόμενη τροποποίηση του Καν. ΕΕ 651/2014, θα εφαρμοστούν μόνο για τους ερευνητικούς οργανισμούς.

(βλ. Ενότητα I.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ)

41. Οι ενισχύσεις των έργων της Δράσης σωρεύονται με άλλες κρατικές ενισχύσεις;

Απάντηση: Σχετικά με τη σώρευση της ενίσχυσης ισχύουν τα προβλεπόμενα στον ΕΕ 651/2014 (Άρθρο 8). Οι ενισχύσεις των έργων της Δράσης μπορούν να σωρευθούν με οποιεσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, εφόσον τα εν λόγω μέτρα αφορούν διαφορετικές προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες. Οι επιλέξιμες δαπάνες, οι οποίες ενισχύονται στο πλαίσιο της Δράσης, είναι δυνατόν να ενισχυθούν στο πλαίσιο άλλων κρατικών ενισχύσεων ή ενισχύσεων ήσσονος σημασίας, υπό την προϋπόθεση ότι η σώρευση αυτή δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης που εφαρμόζεται στις ενισχύσεις του αντίστοιχου άρθρου του ΕΕ 651/2014 (άρθρα 19, 25 και 28).

Ο έλεγχος της σώρευσης των ενισχύσεων που χορηγούνται στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης πραγματοποιείται μέσω του πληροφοριακού συστήματος παρακολούθησης της σώρευσης κρατικών ενισχύσεων, το οποίο τροφοδοτείται με στοιχεία που εισάγονται από το δυνητικό δικαιούχο στο ΠΣΚΕ κατά την υποβολή της Αίτησης χρηματοδότησης.

(βλ. Ενότητα I.1.7 – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ)

42. Μία Αίτηση Χρηματοδότησης για συνεργατικό έργο τι διαφορές παρουσιάζει σε σχέση με μία Αίτηση που υποβάλλεται από μεμονωμένη επιχείρηση ;

Απάντηση: Στην περίπτωση συνεργατικών έργων ορίζεται μια επιχείρηση ή ένας ερευνητικός οργανισμός από τους φορείς της σύμπραξης ως Συντονιστής Φορέας και ένα φυσικό πρόσωπο ως Συντονιστής του Έργου. Ο Συντονιστής Φορέας είναι ο κοινός εκπρόσωπος των φορέων που συμπράττουν για την υλοποίηση και αναλαμβάνει την ευθύνη για τη συνολική διαχείριση του έργου. Ο Συντονιστής Φορέας είναι υπεύθυνος τόσο για την επικοινωνία με την ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ, όσο και για την συνεχή ενημέρωση των εταίρων του. Ο Συντονιστής Έργου (φυσικό πρόσωπο) υποβάλλει στο ΠΣΚΕ την αίτηση χρηματοδότησης, τυχόν αίτηση ακύρωσης, τυχόν ένσταση επί του αποτελέσματος της αξιολόγησης, τα αιτήματα επαλήθευσης και τα αιτήματα καταβολής της επιχορήγησης και γενικότερα έχει την ευθύνη της επικοινωνίας με την ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ.

Σημειώνεται ότι μεταξύ των δικαιολογητικών που απαιτούνται για την Έγκριση της Αίτησης Χρηματοδότησης είναι το συμφωνητικό συνεργασίας των συμμετεχόντων φορέων για την από κοινού υλοποίηση του έργου και τους όρους της μεταξύ τους συνεργασίας, σύμφωνα με την Ενότητα Ι.1.8. Υπόδειγμα Συμφωνητικού Συνεργασίας παρατίθεται στο παράρτημα ΙΧ της Αναλυτικής Πρόσκλησης της Δράσης και το οποίο είναι αναρτημένο στο δικτυακό τόπο της ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ (www.eyde-etak.gr).

Στην περίπτωση συνεργατικών έργων, ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου αποτελείται από το άθροισμα των επί μέρους προϋπολογισμών των μελών. Επιπλέον, η ένταση ενίσχυσης καθορίζεται χωριστά για κάθε δικαιούχο ενίσχυσης. Η δημόσια δαπάνη που αναλογεί σε κάθε μέλος του συνεργατικού έργου (εταίρο) αντλείται από την περιφέρειά του εταίρου. Σημειώνεται ότι για τη χρηματοδότηση συνεργατικών έργων θα πρέπει να επαρκούν τα κονδύλια για όλους τους δυνητικούς δικαιούχους που συμμετέχουν στην Αίτηση Χρηματοδότησης.

(βλ. Ενότητα Ι.1.2 ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ, Ενότητα Ι.1.8 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ, ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV «ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ» και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ «ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ»)

43. Μπορεί ο Επιστημονικός Υπεύθυνος και ο Συντονιστή του Έργου να ταυτίζονται;

Απάντηση: Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος και ο Συντονιστής του έργου επιτρέπεται να ταυτίζονται.

(βλ. Ενότητα Ι.1.8 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ)

44. Ποια είναι η διαδικασία αξιολόγησης;

Απάντηση: Στην περίπτωση που τηρούνται όλες οι τυπικές προϋποθέσεις η Αίτηση Χρηματοδότησης υποβάλλεται στο ΠΣΚΕ και προωθείται σε αξιολόγηση.

Η αξιολόγηση είναι συγκριτική. Η αξιολόγηση των προτάσεων διενεργείται από Επιτροπές Αξιολόγησης ανά Παρέμβαση και ανά Θεματικό Τομέα προτεραιότητας της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3). Κάθε επιτροπή αποτελείται από τρία (3) έως πέντε (5) μέλη που προέρχονται από το *Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών*. Το μητρώο αυτό

διαχειρίζεται η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27 του Ν. 4310/2014, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Ο ορισμός των μελών κάθε επιτροπής γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας.

(Βλ. Ενότητα Ι.1.10.1 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΚΑΙ ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΥΠΟΤΟΜΕΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ)

45. Ποια είναι τα κριτήρια αξιολόγησης για τις Αιτήσεις Χρηματοδότησης;

Απάντηση: Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι τα εξής τρία (3):

- A. Επιστημονική και τεχνική αρτιότητα του προτεινόμενου έργου (Excellence)
- B. Εμπειρία και αξιοπιστία του (ων) δικαιούχου (ων) και ποιότητα και ικανότητα του τρόπου υλοποίησης του έργου (Implementation)
- Γ. Αποτελέσματα και Επιπτώσεις του προτεινόμενου σχεδίου (Impact)

Τα κριτήρια εξειδικεύονται ανάλογα με την παρέμβαση. Η ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία, οι συντελεστές βαρύτητας και ο τρόπος βαθμολόγησης ορίζονται στην Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης.

(Βλ. Ενότητα Ι.1.10.2 – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ -ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ)

46. Πώς μπορούμε να πληροφορηθούμε για τη δράση;

Απάντηση: Το Έντυπο Υποβολής (υπόδειγμα), η Πρόσκληση και τα Παραρτήματά της, καθώς και το σχετικό Νομοθετικό και Κανονιστικό Πλαίσιο, είναι αναρτημένα στους παρακάτω δικτυακούς τόπους:

- του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης (www.mindev.gov.gr)
- της ΕΥΔ ΕΠΑνΕΚ (www.antagonistikotita.gr)
- της ΓΓΕΤ (www.gsrt.gr)
- της ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ (www.eyde-etak.gr)
- του ΕΣΠΑ (www.espa.gr)
- του ΠΣΚΕ (www.ependyseis.gr)

Αναλυτικές πληροφορίες και ενημέρωση παρέχονται από:

- την **Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής Δράσεων στους τομείς Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ)**, Μονάδα Α', Λεωφ. Μεσογείων 14-18, 11510 Αθήνα. Για ερωτήματα, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να συμπληρώνουν το Υπόδειγμα Ερωτήσεων που είναι αναρτημένο στο δικτυακό τόπο της ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ (www.eyde-etak.gr) και να το αποστέλλουν προς την ηλεκτρονική διεύθυνση unitA.eyde@gsrt.gr.
- το **Γραφείο Πληροφόρησης ΕΥΔ ΕΠΑνΕΚ**: Μεσογείων 56, Αθήνα.
Τηλεφωνική ενημέρωση στο 801 11 36 300 από σταθερό τηλέφωνο με αστική χρέωση.
- τα **Μέσα Κοινωνικής δικτύωσης**:
  - Facebook ([ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ](#))
  - Linkedin ([ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ](#))
  - Twitter ([ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ](#))

Σημειώνεται ότι θα πραγματοποιηθούν ενημερωτικές εκδηλώσεις, όπως ημερίδες σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας, με στόχο την ευρύτερη δυνατή ενημέρωση των δυνητικών

δικαιούχων με ενιαίο τρόπο σχετικά με τις δυνατότητες χρηματοδότησης που παρέχει η Δράση. Πληροφορίες σχετικά με το σχεδιασμό των ενημερωτικών εκδηλώσεων παρέχονται από το δικτυακό τόπο της ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ (www.eyde-etak.gr).

Για την υποβοήθηση των δυνητικών δικαιούχων στην υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης στη δράση «Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ» μέσω του ΠΣΚΕ, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής Δράσεων στους τομείς Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ) έχει αναπτύξει Εγχειρίδιο ΠΣΚΕ, το οποίο είναι αναρτημένο στο δικτυακό τόπο της ΕΥΔ ΕΠΑνΕΚ (www.antagonistikotita.gr) και της ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ (www.eyde-etak.gr). Το Εγχειρίδιο επικαιροποιείται με νέες εκδόσεις.

47. Μπορεί μια επιχείρηση με τη νομική μορφή Αστική Μη Κερδοσκοπική να καταθέσει Αίτηση Χρηματοδότησης στη Δράση; Μία ΜΚΟ μπορεί να συμμετέχει;

Απάντηση: Ναι, δυνητικός δικαιούχος είναι επιχείρηση ΚΑΘΕ νομικής μορφής, καθώς σύμφωνα με την αναλυτική πρόσκληση «οι επιχειρήσεις πρέπει να έχουν συσταθεί νομίμως και να λειτουργούν είτε ως νομικά πρόσωπα, ανεξαρτήτως του τύπου τους (π.χ. ΑΕ, ΕΠΕ, ΟΕ, ΙΚΕ, ΚοινΣΕπ) είτε ως ατομικές επιχειρήσεις. Οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα, δηλαδή προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες σε δεδομένη αγορά και δεν εμπίπτει στους κανόνες του εμπορικού δικαίου, αποτελούν δυνητικούς δικαιούχους της παρούσας Δράσης. Κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, θα δηλώνονται ως “Λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως επιχειρήσεις”. Επομένως, κατά την υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης, μια Αστική Μη Κερδοσκοπική -δυνητικός δικαιούχος ή μία ΜΚΟ-Δυνητικός δικαιούχος, δύναται να δηλωθούν ως «Λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως επιχείρηση».

(Βλ. Ενότητα Ι.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ)

48. Υπάρχει ανώτατο όριο για τη μέση ένταση ενίσχυσης (συνολική δημόσια δαπάνη προς το συνολικό προϋπολογισμό του έργου) στην περίπτωση έργων έρευνας και ανάπτυξης της Παρέμβασης II: Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς;

Απάντηση: ΔΕΝ υπάρχει ανώτατο όριο για το συνολικό ποσοστό χρηματοδότησης του έργου (συνολική δημόσια δαπάνη προς το συνολικό προϋπολογισμό του έργου) στην περίπτωση συνεργατικών έργων (Παρέμβαση I και Παρέμβαση II). Η ένταση ενίσχυσης καθορίζεται χωριστά για κάθε δικαιούχο ενίσχυσης στην περίπτωση συνεργατικών έργων.

Για παράδειγμα: σε ένα έργο της Παρέμβασης II που συμμετέχει μία επιχείρηση με ποσοστό χρηματοδότησης 65% και ένας ερευνητικός φορέας με ποσοστό χρηματοδότησης 100% όταν συμμετέχουν, κάθε εταίρος, κατά 50% στο συνολικό προϋπολογισμό του έργου, τότε το ποσοστό χρηματοδότησης για όλο το έργο θα είναι: $0,5 \times 65\% + 0,5 \times 100\% = 82,5\%$.

Βλέπε και Ερώτηση 29 παραπάνω.

(Βλ. Ενότητα Ι.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ)

49. Σε σχέση με τις δαπάνες απόσβεσης στην κατηγορία δαπανών «Δαπάνες οργάνων & εξοπλισμού», μπορεί να εφαρμοστούν οι διατάξεις του Ν.4172/2013, που προβλέπει ετήσιο συντελεστή φορολογικής απόσβεσης 40%, για δαπάνες

εξοπλισμού και οργάνων, που χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες εκτέλεσης επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας;

Απάντηση: Με βάση τον Ν.4172/2013 και την ΠΟΛ 1111/2016, μέχρι την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων για τον καθορισμό των κριτηρίων χαρακτηρισμού του εν λόγω εξοπλισμού, οι αποσβέσεις επί του εξοπλισμού αυτού κατά το φορολογικό έτος 2016 θα διενεργούνται με βάση τους λοιπούς συντελεστές του άρθρου 24 του Ν.4172/2013. Η εν λόγω διάταξη αφορά τόσο τους ιδιωτικούς, όσο και τους δημόσιους φορείς που συμμετέχουν στην δράση.

50. Μπορεί μια επιχείρηση να προσφύγει σε δανεισμό για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής;

Απάντηση: Για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής, η επιχείρηση μπορεί να χρησιμοποιήσει ιδίους πόρους (ίδια συμμετοχή) ή/και δάνειο, όπως ειδικότερα ορίζεται στην Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης. Ο τραπεζικός δανεισμός δεν είναι υποχρεωτικός. Εφόσον η επιχείρηση προσφύγει σε δανεισμό, το δάνειο που θα χρησιμοποιηθεί είναι δυνατόν να υποστηρίζεται από τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ υπό την προϋπόθεση ότι η σώρευση αυτή δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης που εφαρμόζεται στις ενισχύσεις του αντίστοιχου άρθρου του Καν. ΕΕ 651/2014. Επισημαίνεται ότι το άθροισμα όλων των μορφών υποστήριξης από τα Διαρθρωτικά Ταμεία δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το συνολικό κόστος του ερευνητικού έργου.

(βλ. Ενότητα Ι.1.7 – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ)

51. Στην Παρέμβαση III - Αξιοποίηση Ερευνητικών Αποτελεσμάτων, υπάρχει κάποιος περιορισμός όσον αφορά στο τεχνολογικό επίπεδο από το οποίο θα ξεκινήσει η έρευνα και σε ποιο τεχνολογικό επίπεδο πρέπει να φτάσει; Προβλέπεται Βιομηχανική έρευνα;

Απάντηση: Όχι, στην Παρέμβαση III δεν υπάρχει κάποιος περιορισμός όσον αφορά στο τεχνολογικό επίπεδο από το οποίο θα ξεκινήσει η έρευνα και σε ποιο τεχνολογικό επίπεδο πρέπει να φτάσει. Στην Παρέμβαση III δεν προβλέπεται Βιομηχανική έρευνα.

52. Μπορεί να είναι δικαιούχος μια επιχείρηση που σύμφωνα με τον τζίρο και τους εργαζόμενους κατατάσσεται στις πολύ μικρές επιχειρήσεις;

Απάντηση: Ναι, μια 'πολύ μικρή' επιχείρηση αποτελεί δυνητικό δικαιούχο και λαμβάνει το ίδιο ποσοστό επιχορήγησης με το ποσοστό που λαμβάνει μια 'μικρή' επιχείρηση. Σημειώνεται ότι οι ορισμοί της ΜΜΕ καθώς και των ανεξαρτήτων μεταξύ τους ΜΜΕ είναι σύμφωνοι με το Παράρτημα Ι του Κανονισμού ΕΕ651/2014 και παρατίθενται στο Παράρτημα Ι της Αναλυτικής Πρόσκλησης.

(βλ. Παράρτημα Ι: Ορισμός ΜΜΕ)

53. Τι εννοείται «Μέγιστο επιχορηγούμενο μικτό κόστος ανά άτομο το μήνα ανέρχεται στο ποσό των 3000€» στις Δαπάνες Προσωπικού; Αφορά και το

προσωπικό με σύμβαση μίσθωσης έργου. Το ΦΠΑ περιλαμβάνεται στο όριο αυτό;

Απάντηση: Στην περίπτωση μονίμου προσωπικού, το μικτό κόστος περιλαμβάνει τις εργοδοτικές εισφορές και αφορά το ημερολογιακό έτος δηλαδή 12 μήνες. Επομένως μικτό κόστος ανά άτομο το μήνα = (συνολικές αποδοχές ημερολογιακού έτους προ κρατήσεων + εργοδοτικές εισφορές ημερολογιακού έτους)/12. Σημειώνεται ότι στην περίπτωση που το ύψος της μηνιαίας αμοιβής για κάποιο άτομο—υπερβαίνει τις 3.000 ευρώ, το μέγιστο επιχορηγούμενο κόστος από τη Δράση μπορεί να ανέλθει μέχρι το ποσό των 3.000 ευρώ. Αναφορικά με το προσωπικό με σύμβαση μίσθωσης έργου, περιλαμβάνονται και οι εργοδοτικές εισφορές, εφόσον αυτό προβλέπεται στην σχετική σύμβαση. Ο ΦΠΑ (όπου αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη σύμφωνα με την Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης) περιλαμβάνεται στο όριο αυτό.

Σημειώνεται ότι για τις δαπάνες προσωπικού ισχύουν οι κανόνες επιλεξιμότητας που αναφέρονται στο Άρθρο 12 της ΥΑΕΚΕΔ (ΥΑ 110427/ΕΥΘΥ1020/20.10.2016).

(Βλ. Ενότητα 1.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και Παράρτημα VI ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ)

54. Στις συμβάσεις των φυσικών προσώπων θα πρέπει να προσδιορίζεται ο τόπος εργασίας φυσικού προσώπου; Ποιες άλλες συμβατικές υποχρεώσεις θα πρέπει να αναφέρονται;

Απάντηση: Στις συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου και κυρίως στις συμβάσεις μίσθωσης έργου θα πρέπει να προσδιορίζεται ο τόπος εργασίας του αντισυμβαλλόμενου, ειδικά στην περίπτωση που είναι διαφορετικός από τις εγκαταστάσεις του δικαιούχου. Επίσης, σε ότι αφορά στις συμβάσεις μίσθωσης έργου θα πρέπει να προσδιορίζονται και άλλες συμβατικές υποχρεώσεις, όπως για παράδειγμα εργασίες πεδίου, ταξίδια, κλπ, ώστε να καλύπτονται τα έξοδα των συμβαλλομένων φυσικών προσώπων που συμμετέχουν στην υλοποίηση της πράξης, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Σημειώνεται ότι για τις δαπάνες προσωπικού ισχύουν οι κανόνες επιλεξιμότητας που αναφέρονται στο Άρθρο 12 της ΥΑΕΚΕΔ (ΥΑ 110427/ΕΥΘΥ1020/20.10.2016).

55. Στις συμβάσεις μίσθωσης έργου προβλέπεται τήρηση φύλλων χρονοχρέωσης; Η αμειβόμενη εργασία είναι σύμφωνα με τις προσφερόμενες ώρες ή με παραδοτέα; Με ποιο τρόπο υπολογίζεται η αμοιβή του έκτακτου προσωπικού με σύμβαση μίσθωσης έργου και η τμηματική της καταβολή;

Απάντηση: Γενικά στις συμβάσεις μίσθωσης έργου δεν προβλέπεται η τήρηση μηνιαίων αναλυτικών απολογιστικών φύλλων χρονοχρέωσης δεδομένου ότι το συμβατικό αντικείμενο αφορά σε υλοποίηση και παράδοση έργου. Οι συμβάσεις μίσθωσης έργου δεν είναι συμβάσεις εργασίας, συνδέονται με τα παραδοτέα ή και τα σχετικά πακέτα εργασίας, η αξία των οποίων (συμβατικό τίμημα) εκτιμάται με βάση τον απαραίτητο για την υλοποίηση τους ανθρωποχρόνο. Η τμηματική καταβολή μίας σύμβασης μίσθωσης έργου είναι επιλέξιμη εφόσον αντιστοιχεί σε ενδιάμεσο παραδοτέο της σύμβασης, το οποίο συμβάλλει στην υλοποίηση των ενδιάμεσων ή τελικών πακέτων εργασίας ή παραδοτέων

του έργου-πράξης. Σε περίπτωση που τηρούνται φύλλα χρονοχρέωσης, η αμοιβή θα προκύπτει ως συνάρτηση του καταγεγραμμένου χρόνου απασχόλησης.

Σημειώνεται ότι για τις δαπάνες προσωπικού ισχύουν οι κανόνες επιλεξιμότητας που αναφέρονται στο Άρθρο 12 της ΥΑΕΚΕΔ (ΥΑ 110427/ΕΥΘΥ1020/20.10.2016).

56. Απαιτείται ανοικτή διαδικασία για την επιλογή του έκτακτου προσωπικού (σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου ή μίσθωσης έργου);

Απάντηση: Η επιλογή τυχόν έκτακτου προσωπικού για τις ανάγκες της πράξης με οποιαδήποτε σχέση (σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου, σύμβαση μίσθωσης έργου, χορήγηση υποτροφίας), γίνεται τηρώντας την ισχύουσα νομοθεσία και τις γενικές αρχές της συνθήκης ΕΚ και ειδικά την αρχή της ίσης μεταχείρισης, της μη διάκρισης, της ισότητας των φύλων και της διαφάνειας. Το ακαδημαϊκό προσωπικό του δικαιούχου ή (το ακαδημαϊκό προσωπικό) τρίτων που η συμμετοχή του στην πράξη θεωρείται ουσιώδης για την εκτέλεσή της, και δηλώνεται στην ομάδα έργου κατά την υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης, και στη συνέχεια αξιολογείται στο πλαίσιο της διαδικασίας επιλογής για τη χρηματοδότηση της πράξης, συμμετέχει σε αυτή χωρίς άλλη διαδικασία επιλογής. Ο όρος «ακαδημαϊκό προσωπικό» αναφέρεται στα μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ. Στην παραπάνω κατηγορία του ακαδημαϊκού προσωπικού συμπεριλαμβάνονται και οι ερευνητές Α', Β' και Γ' βαθμίδας των ερευνητικών κέντρων. Σημειώνεται ότι για τις δαπάνες προσωπικού ισχύουν οι κανόνες επιλεξιμότητας που αναφέρονται στο Άρθρο 12 της ΥΑΕΚΕΔ (ΥΑ 110427/ΕΥΘΥ1020/20.10.2016).

57. Οι δαπάνες μισθοδοσίας του τακτικού προσωπικού φορέων της Κεντρικής Διοίκησης και ΝΠΔΔ που συμμετέχουν σε ένα ερευνητικό έργο συμπεριλαμβάνονται στον προϋπολογισμό του έργου; Πώς αποφεύγεται η διπλή χρηματοδότηση των δαπανών;

Απάντηση: Διευκρινίζεται ότι η χρέωση της δαπάνης του τακτικού προσωπικού φορέων της Κεντρικής Διοίκησης και ΝΠΔΔ για απασχόληση στην πράξη είναι επιλέξιμη, αν το προσωπικό αυτό απασχολείται στην πράξη για την εκτέλεση δραστηριοτήτων, τις οποίες ο δικαιούχος δεν θα εκτελούσε εάν δεν είχε αναληφθεί η υλοποίηση της πράξης. Ο χρόνος απασχόλησης του προσωπικού στην πράξη δεν αποτελεί ίδια συμμετοχή. Η διασφάλιση της μη διπλής χρηματοδότησης επιτυγχάνεται με την μη χρηματοδότηση των σχετικών δαπανών του Τακτικού Προϋπολογισμού και από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, παρότι το σύνολο των δαπανών δηλώνονται στο έργο για συγχρηματοδότηση. Σημειώνεται ότι για τις δαπάνες προσωπικού ισχύουν οι κανόνες επιλεξιμότητας που αναφέρονται στο Άρθρο 12 της ΥΑΕΚΕΔ (ΥΑ 110427/ΕΥΘΥ1020/20.10.2016).

58. Υπάρχει τύπος σύμβασης που θα χρησιμοποιείται για το προσωπικό του δικαιούχου ή αρκεί η απόφαση της διοίκησης του δικαιούχου χωρίς την υπογραφή του φυσικού προσώπου;

Απάντηση: Η απασχόληση του τακτικού προσωπικού του δικαιούχου στην πράξη προσδιορίζεται στην απόφαση του αρμόδιου οργάνου του δικαιούχου. Δεν απαιτείται άλλη σύμβαση, πέραν αυτής που ήδη υφίσταται και καθορίζει την εργασιακή σχέση του δικαιούχου με το τακτικό προσωπικό του. Το τακτικό προσωπικό του δικαιούχου δεν

δύναται να απασχολείται στην πράξη στη βάση σύμβασης παροχής υπηρεσιών (υπεργολάβος) ή σύμβασης μίσθωσης έργου.

Σημειώνεται ότι για τις δαπάνες προσωπικού ισχύουν οι κανόνες επιλεξιμότητας που αναφέρονται στο Άρθρο 12 της ΥΑΕΚΕΔ (ΥΑ 110427/ΕΥΘΥ1020/20.10.2016).

59. Στην περίπτωση του έκτακτου προσωπικού με σύμβαση μίσθωσης έργου, το συγκεκριμένο προσωπικό μπορεί να συμμετάσχει σε άλλες πράξεις, εφόσον του επιτρέπεται χρονικά, στον ίδιο ή σε άλλο φορέα ή απαιτείται αποκλειστική απασχόληση;

Απάντηση: Στη σύμβαση έργου προσδιορίζεται η αποκλειστική απασχόληση του έκτακτου προσωπικού στη συγκεκριμένη πράξη, έτσι ώστε να αποκλείεται η παράλληλη συμμετοχή του σε άλλες πράξεις μέσω της ίδιας σύμβασης έργου. Επισημαίνεται ότι κατά τη συμμετοχή έκτακτου προσωπικού σε διαφορετικές πράξεις πρέπει να διασφαλίζεται η τήρηση των κανόνων δημοσιότητας και να λαμβάνεται υπόψη η δυνατότητα εκπλήρωσης του συμβατικού αντικειμένου πολλαπλών συμβάσεων.

Σημειώνεται ότι για τις δαπάνες προσωπικού ισχύουν οι κανόνες επιλεξιμότητας που αναφέρονται στο Άρθρο 12 της ΥΑΕΚΕΔ (ΥΑ 110427/ΕΥΘΥ1020/20.10.2016).

60. Στον Θεματικού Τομέα "4-ΠΒΑ: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ" και συγκεκριμένα στην θεματική προτεραιότητα "χxxx " μπορεί μια επιχείρηση να υποβάλλει αίτηση για να ερευνήσει μια καινοτόμο μέθοδο με σκοπό χxxx ώστε αυτό να χρησιμοποιηθεί χxx; Μπορεί η πρόταση να αφορά δύο θεματικούς τομείς;

Απάντηση: Η Δράση αφορά όλους τους στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία» (ΕΠΑνεΚ). Κάθε θεματικός τομέας εξειδικεύεται περαιτέρω σε θεματικούς υποτομείς σύμφωνα με τα συμπεράσματα της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης σε Εθνικό επίπεδο (national RIS3). Η εξειδίκευση περιλαμβάνεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ της Αναλυτικής Πρόσκλησης της Δράσης.

Επισημαίνεται ότι, κατά την υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης οι δυνητικοί δικαιούχοι πρέπει να επιδείξουν ιδιαίτερη προσοχή στην εξειδίκευση σε θεματικούς υποτομείς και να αποφασίσουν σε ποιο θεματικό τομέα (και σε ποιον θεματικό υποτομέα) εμπίπτει το προτεινόμενο έργο. Η επιλογή του πεδίου «έξυπνης εξειδίκευσης» εναπόκειται αποκλειστικά και μόνο στην κρίση του δυνητικού δικαιούχου και αποτελεί αντικείμενο αξιολόγησης. Η εξειδίκευση, όπως αναφέρεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ, **δεν είναι ενδεικτική** και δεν εξειδικεύεται περαιτέρω.

Επίσης σημειώνεται ότι για κάθε αίτηση χρηματοδότησης στην ενιαία Δράση «Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ» επιλέγεται στο ΠΣΚΕ ένα μόνο πεδίο «έξυπνης εξειδίκευσης» σε τρίτο επίπεδο.

Επισημαίνεται ότι για τα προτεινόμενα έργα ΕΤΑΚ του τομέα της αγροδιατροφής που περιλαμβάνουν δαπάνες που εμπίπτουν στο άρθρο 25 του Καν. 651/2014, η χρηματοδότηση της βιομηχανικής έρευνας γίνεται από το ΕΤΠΑ. Η χρηματοδότηση

πειραματικής ανάπτυξης, εφόσον αφορά μέχρι το στάδιο της κατασκευής πρωτοτύπων, γίνεται από το ΕΤΠΑ.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την επιχειρηματική ανακάλυψη μπορείτε να βρείτε στο δικτυακό τόπο της ΓΓΕΤ <http://www.gsrt.gr/central.aspx?sId=128I509I1380I646I528369>

(βλ. Ενότητα I.1.5 ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ και Ενότητα I.1.10.2 – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ)

61. Για τις κατηγορίες δαπανών υπάρχουν ανώτατα όρια; για παράδειγμα το 20% του προϋπολογισμού να είναι μισθοδοσία, ο εξοπλισμός να μη ξεπερνάει το 15%;

Απάντηση: Δεν υπάρχει σχετικός περιορισμός.

(βλ. Ενότητα I.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και Παράρτημα VI ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ)

62. Υπάρχει περιορισμός στην κατανομή του Π/Υ μεταξύ των εταιρών;

Απάντηση: Δεν υπάρχει σχετικός περιορισμός.

(βλ. Ενότητα I.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και Παράρτημα VI ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ)

63. Σε ατομικές επιχειρήσεις το φυσικό πρόσωπο-ιδιοκτήτης που συμμετέχει στην ομάδα έργου δικαιούται αμοιβής;

Απάντηση: Δαπάνες προσωπικού για την εργασία του ιδιοκτήτη ατομικής επιχείρησης δεν είναι επιλέξιμες.

(βλ. Ενότητα I.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και Παράρτημα VI ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ)

64. Σε περίπτωση που κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών σε ένα συνεργατικό σχήμα διαπιστωθεί ότι μια επιχείρηση είναι προβληματική, απορρίπτεται η επιχείρηση ή το έργο συνολικά;

Απάντηση: Εξαιρούνται από τη συμμετοχή στη Δράση οι προβληματικές επιχειρήσεις κατά τον ορισμό του άρθρου 2 του Κανονισμού ΕΕ651/2014, όπως παρατίθεται στο Παράρτημα ΙΙ της Αναλυτικής Πρόσκληση. Σε περίπτωση που κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών σε ένα συνεργατικό σχήμα διαπιστωθεί ότι μια επιχείρηση είναι προβληματική, απορρίπτεται το έργο συνολικά. Ειδικότερα, η Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΥΚΕ) έχει προχωρήσει σε σύνταξη εγγράφου με διευκρινίσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. Ε.Ε. 651/2014, ως προς τον χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως προβληματικής (έγγραφο Α.Π.42649/ΕΥΚΕ 5351/10-04-2017), το οποίο είναι αναρτημένο στο δικτυακό τόπο της ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ (www.antonistikitita.gr) και της ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ (www.eyde-etak.gr) καθώς και στο ΠΣΚΕ (πληροφορίες).

Μια επιχείρηση για να θεωρείται ότι καλύπτει την περίπτωση (ε) στο άρθρο 2 παράγραφος 18 του Κανονισμού ΕΕ651/2014 και, άρα, να θεωρείται προβληματική θα πρέπει όλοι οι δείκτες των δύο προηγούμενων ετών να είναι δυσμενείς. Αν έστω και μια μόλις από τις 4

τιμές (2 τιμές για το ένα έτος και δύο για το δεύτερο έτος) είναι ευνοϊκή, τότε δεν καλύπτεται η προϋπόθεση (ε). Χρειάζεται δηλαδή η επιβεβαίωση της ζημιολόγου πορείας της για 2 έτη στη σειρά. Εφόσον η επιχείρηση δεν υπάγεται ούτε στις α-δ περιπτώσεις (πχ δεν έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης ή δεν έχει πτωχεύσει κλπ) τότε δεν θεωρείται προβληματική.

Σημειώνεται τέλος ότι ο ορισμός της προβληματικής επιχείρησης καθορίζεται αυστηρά από το άρθρο 2 του Κανονισμού ΕΕ651/2014 και δεν αποτελεί κριτήριο αν η επιχείρηση έχει Κόκκινο Δάνειο σε μια Τράπεζα.

(Βλ. Ενότητα Ι.1.4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ και Παράρτημα ΙΙ: Ορισμός Προβληματικής Επιχείρησης)

65. Τα ποσά προηγούμενης ρύθμισης ασφαλιστικών εισφορών μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες δαπάνες;

Απάντηση: Όχι, όλες οι επιλέξιμες δαπάνες πρέπει να αφορούν αποκλειστικά στην περίοδο υλοποίησης του ερευνητικού έργου.

(Βλ. Ενότητα Ι.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και Παράρτημα VI ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ)

66. Είναι επιλέξιμη η δαπάνη υπεργολάβου από το εξωτερικό;

Απάντηση: Ναι, αναφορικά με την ανάθεση υπεργολαβικού έργου σε παρόχους εγκατεστημένους εκτός χώρας, δεν υπάρχει σχετικός περιορισμός. Συγκεκριμένα, στην κατηγορία δαπάνης "έρευνα επί συμβάσει", και όπου αλλού προβλέπεται υπεργολάβος, είναι επιλέξιμη η δαπάνη υπεργολάβου από το εξωτερικό (φυσικό ή νομικό πρόσωπο), προκειμένου να παρέχει εξειδικευμένες υπηρεσίες, με την κατάλληλη τεκμηρίωση. Υπενθυμίζεται ότι το ΚΡΙΤΗΡΙΟ Β. Εμπειρία και αξιοπιστία του(ων) δικαιούχου(ων) και ποιότητα και ικανότητα του τρόπου υλοποίησης του έργου (Implementation), λαμβάνει υπόψη του, μεταξύ άλλων, και την «ικανότητα και εμπειρία του (ων) δικαιούχου (ων) και των ατόμων που συμμετέχουν στην ομάδα έργου (συμπεριλαμβανομένης της ικανότητας και εμπειρίας του παρόχου - μη δικαιούχου - που προσφέρει υπηρεσίες για έρευνα επί συμβάσει, στην περίπτωση που η πρόταση περιλαμβάνει τέτοιες υπηρεσίες) στην εκτέλεση ερευνητικών έργων ή/ και την ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογικών εφαρμογών.» Επίσης, υπενθυμίζεται ότι στην Αίτηση Χρηματοδότησης πρέπει να τεκμηριώνεται η «αναγκαιότητα» πρόσληψης υπεργολάβου. Σε κάθε περίπτωση, το πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του οργάνου επαλήθευσης – πιστοποίησης δαπανών περιλαμβάνει την επιβεβαίωση του εύλογου του κόστους των επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με την Απόφαση ένταξης. Σημειώνεται ότι η παροχή υπηρεσίας θα πραγματοποιείται μέσω σύμβασης που θα συναφθεί μεταξύ των δύο μερών, όπου θα υπάρχει περιγραφή του φυσικού αντικείμενου της έρευνας ή/και περιγραφή του προς ανάθεση ερευνητικού έργου. Οι συμβάσεις αυτές, όπως και όλες οι συμβάσεις που θα χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της Δράσης, πρέπει να φέρουν νόμιμη θεώρηση από τη φορολογική αρχή, εφόσον απαιτείται από την ισχύουσα νομοθεσία. Επιπλέον, σε περίπτωση που οι δικαιούχοι είναι φορείς του δημόσιου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα και ενεργούν ως αναθέτουσες αρχές, απαιτείται η

τήρηση των διαδικασιών που προβλέπει ο ν. 4412/2016 (Α' 147) "Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών" όπως ισχύει.

(Βλ. Ενότητα Ι.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και Παράρτημα VI ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ)

67. Υπάρχει στην Παρέμβαση ΙΙΙ κάποιο όριο σχετικά με το ποσοστό του προϋπολογισμού ενός έργου που θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για μελέτη σκοπιμότητας και για πειραματική ανάπτυξη; Για παράδειγμα, μπορεί αυτό να είναι 50%-50%;

Απάντηση: Σε καμία παρέμβαση της ενιαίας Δράσης «Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ» δεν υπάρχει περιορισμός σχετικά με το ποσοστό του προϋπολογισμού ενός έργου που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για μελέτη σκοπιμότητας. Γενικότερα, δεν έχουν καθορισθεί στην αναλυτική πρόσκληση της Δράσης ούτε ανώτερα ούτε κατώτερα όρια για τις επιλέξιμες κατηγορίες δραστηριότητας και τις αντίστοιχες κατηγορίες δαπανών (βλέπε και απάντηση 61). Ο δυνητικός δικαιούχος επιλέγει τον πλέον αποτελεσματικό και αποδοτικό τρόπο για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση του έργου του, αξιοποιώντας τις επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών της Δράσης.

(Βλ. Ενότητα Ι.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και Παράρτημα VI ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ)

68. Η μελέτη σκοπιμότητας μπορεί να εκπονηθεί από το προσωπικό του δικαιούχου ή πρέπει να ανατεθεί σε τρίτους;

Απάντηση: Μελέτη Σκοπιμότητας είναι, σύμφωνα με τον ορισμό που δίνεται στην αρχή της αναλυτικής πρόσκλησης της Δράσης «Η αξιολόγηση και ανάλυση του δυναμικού ενός έργου, με στόχο την υποστήριξη της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, αποκαλύπτοντας κατά τρόπο αντικειμενικό και ορθολογικό τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες του, τις ευκαιρίες και τις απειλές που προκύπτουν από αυτό, καθώς και προσδιορίζοντας τους πόρους που απαιτούνται για την εκτέλεσή του και, τελικά, τις προοπτικές επιτυχίας του». Στο πλαίσιο της Δράσης, για τις δαπάνες διεξαγωγής μελέτης σκοπιμότητας (κατηγορία 5), η συναφθείσα σύμβαση αποτελεί το βασικό δικαιολογητικό για την πιστοποίηση της σχετικής δαπάνης. Η σύμβαση (ανάθεση σε τρίτους) θα πρέπει να αναφέρεται σαφώς στο συγκεκριμένο συγχρηματοδοτούμενο έργο (κωδικός έργου), να ορίζει με σαφήνεια το φυσικό αντικείμενο που θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο της σύμβασης και το ποσό της αμοιβής. Η σύμβαση πρέπει να φέρει νόμιμη θεώρηση από τη φορολογική αρχή, εφόσον απαιτείται από την ισχύουσα νομοθεσία. Επισημαίνεται επιπλέον ότι, για τις δαπάνες διεξαγωγής μελέτης σκοπιμότητας ισχύουν τα προβλεπόμενα στο Άρθρο 36 της ΥΑΕΚΕΔ. Ειδικότερα, στην περίπτωση σύναψης Δημοσίων συμβάσεων στις οποίες οι δικαιούχοι είναι φορείς του δημόσιου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα και στις οποίες ενεργούν ως αναθέτουσες αρχές, απαιτείται η τήρηση των διαδικασιών που προβλέπει ο ν. 4412/2016 (Α' 147) "Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών" όπως ισχύει.

Σημειώνεται ότι στο ΠΣΚΕ η Μελέτη Τεχνικής Σκοπιμότητας αποτελεί ξεχωριστή Ενότητα Εργασίας και μπορεί να περιλαμβάνει μόνο την κατηγορία δαπάνης ΜΕ1-Δαπάνες για μελέτες τεχνικής σκοπιμότητας, με τις δαπάνες που σχετίζονται με την εκπόνηση της μελέτης αυτής (καρτέλες ΙΙ.2.1 και ΙΙ.2.2). Δεν μπορεί να περιλαμβάνει δαπάνες άλλων

κατηγοριών (π.χ. ΕΡ1 - Δαπάνες προσωπικού, ΕΡ4 - Πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες).

(Βλ. Ενότητα 1.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και Παράρτημα VI ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ)

69. Δυο θυγατρικές του ίδιου ομίλου δύναται να αποτελούν διακριτούς δυνητικούς δικαιούχους στην Παρέμβαση II με ένα ερευνητικό κέντρο; Μπορούν ή θα πρέπει να συμμετέχει ο όμιλος;

Απάντηση: Ναι, μπορούν να συμμετέχουν ως διαφορετικοί φορείς σε Αίτηση Χρηματοδότησης στην Παρέμβαση II. Σε μία σύμπραξη δύο επιχειρήσεων και ενός ερευνητικού οργανισμού για την υποβολή πρότασης στην Παρέμβαση II δεν απαιτείται οι επιχειρήσεις να είναι ανεξάρτητες μεταξύ τους. Οι δυνητικοί δικαιούχοι μπορούν να ανατρέξουν στο Παράρτημα I της Αναλυτικής Πρόσκλησης της Δράσης για να ενημερωθούν σχετικά με τον τρόπο που ορίζεται το μέγεθος της επιχείρησής τους (ΜΜΕ, Μεγάλη) και τις έννοιες «Ανεξάρτητη επιχείρηση», «Συνδεδεμένες επιχειρήσεις» και «Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις». Επιπλέον, η ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ έχει αναρτήσει στο δικτυακό της τόπο (www.eyde-etak.gr) έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο «Οδηγός Χρήστη για τον Ορισμό των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ)», που έχει επίσης αναρτηθεί στο ΠΣΚΕ (μενού Πληροφορίες).

(Βλ. Ενότητα 1.1.3 – ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ, Παράρτημα I: Ορισμός ΜΜΕ και Οδηγό Χρήστη για τον Ορισμό των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ), και Οδηγό Χρήστη για τον Ορισμό των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ))

70. Ποιες είναι οι προϋποθέσεις για επιχείρηση που συμμετέχει στην Παρέμβαση II ώστε να δικαιούται την προσαυξημένη ένταση ενίσχυσης;

Απάντηση: Στην Παρέμβαση II, η προσαυξημένη ένταση της ενίσχυσης για τη βιομηχανική έρευνα και την πειραματική ανάπτυξη ισχύει, εάν πληρούται μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις (αρκεί να πληρείται το ένα από τα ακόλουθα σημεία, το σημείο i ή το ii) :

i) το έργο προβλέπει πραγματική συνεργασία:

- μεταξύ επιχειρήσεων από τις οποίες τουλάχιστον μία είναι ΜΜΕ και καμία μεμονωμένη επιχείρηση δεν φέρει άνω του 70 % των επιλέξιμων δαπανών, ή

- μιας επιχείρησης και ενός ή περισσότερων οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων, οι οποίοι (οι ερευνητικοί οργανισμοί) φέρουν τουλάχιστον το 10% των επιλέξιμων δαπανών και έχουν δικαίωμα να δημοσιεύουν τα αποτελέσματα των ερευνών τους

ii) τα αποτελέσματα του έργου διαδίδονται ευρέως μέσω συνεδρίων, δημοσιεύσεων, αποθετηρίων ελεύθερης πρόσβασης ή μέσω δωρεάν λογισμικού ή λογισμικού ανοικτής πηγής.

Σημειώνεται ότι πραγματική συνεργασία, σύμφωνα με την επεξήγηση του όρου που δίνεται στην αρχή της αναλυτικής πρόσκλησης είναι: Η συνεργασία μεταξύ δύο τουλάχιστον ανεξάρτητων μερών για την ανταλλαγή γνώσεων ή τεχνολογίας ή για την επίτευξη κοινού στόχου βάσει του καταμερισμού της εργασίας, στην περίπτωση που τα μέρη καθορίζουν από κοινού το αντικείμενο του συνεργατικού έργου, συμβάλλουν στην υλοποίησή του και αναλαμβάνουν από κοινού τους κινδύνους, καθώς και τα αποτελέσματά του. Ένα ή περισσότερα μέρη μπορεί να επιβαρύνονται με το πλήρες κόστος του έργου και άρα να

απαλλάσσουν τα λοιπά μέλη από τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους του. Η έρευνα επί συμβάσει και η παροχή ερευνητικών υπηρεσιών δεν θεωρούνται μορφές συνεργασίας.

Προκειμένου μία επιχείρηση-δυνητικός δικαιούχος στην Παρέμβαση I ή στην Παρέμβαση II, να επωφεληθεί της προσαυξημένης έντασης ενίσχυσης, με αιτιολογία ότι «τα αποτελέσματα του έργου διαδίδονται ευρέως μέσω συνεδρίων, δημοσιεύσεων, αποθετηρίων ελεύθερης πρόσβασης ή μέσω δωρεάν (ελεύθερου) λογισμικού ή λογισμικού ανοικτής πηγής», τότε, τα αποτελέσματα του έργου θα πρέπει να διαδοθούν στο ευρύτερο δυνατό βαθμό, τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο (Ε.Ε.).

(Βλ. Ενότητα I.1.7 – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ)

71. Σε ποιο χρονικό διάστημα πρέπει να πραγματοποιούνται οι μετακινήσεις των ατόμων της Ομάδας του έργου, για να είναι επιλέξιμες;

Απάντηση: Από την ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών (επομένη της ημερομηνίας ολοκλήρωσης της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης στο ΠΣΚΕ) έως τη λήξη του έργου. Επιλέξιμες είναι οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες για την μετακίνηση, αρκεί η μετακίνηση να συνδέεται αποδεδειγμένα με το έργο (εκδηλώσεις, ημερίδες κλπ). Επισημαίνεται ότι δαπάνες μετακίνησης προσωπικού του δικαιούχου ή άλλων φυσικών προσώπων, το κόστος απασχόλησης των οποίων δεν προσδιορίζεται και δεν συμπεριλαμβάνεται στον προϋπολογισμό της πράξης με οποιοδήποτε τρόπο ή προσδιορίζεται ως μηδενικό, δεν είναι επιλέξιμες.

(Βλ. Ενότητα I.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και Παράρτημα VI ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ)

72. Η διαχείριση του Έργου και η διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων μπορούν να αποτελούν ξεχωριστές ενότητες εργασίας; Τι Κατηγορία Δραστηριότητας θα πρέπει να επιλεγεί για τις ενότητες αυτές;

Απάντηση: Η διαχείριση του Έργου και η διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων δεν μπορούν να αποτελούν διακριτές Ενότητες Εργασίας γιατί δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως ένα από τα επιλέξιμα Είδη Έρευνας ή μία από τις Επιλέξιμες Κατηγορίες Δραστηριότητας της Δράσης, σε συμφωνία με τον εφαρμοζόμενο Κανονισμό 651/2014. Για την διαχείριση η αντίστοιχη ανθρωποπροσπάθεια διαμοιράζεται στις Ενότητες Εργασίας. Σημειώνεται ότι δεν είναι επιλέξιμες στις δαπάνες προσωπικού οι αμοιβές διοικητικού προσωπικού (όπως λογιστές και γραμματείς), δεδομένου ότι σύμφωνα με την Αναλυτική Πρόσκληση στην κατηγορία Δαπάνες προσωπικού «περιλαμβάνονται αμοιβές για το προσωπικό (ερευνητές και τεχνικοί) που απασχολείται στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου». Η ανάγκη για τέτοιο προσωπικό (λογιστές και γραμματείς) σχετίζεται με τις έμμεσες δαπάνες που στην περίπτωση των Ερευνητικών Οργανισμών δίνεται το σχετικό ποσοστό 15% επί των δαπανών προσωπικού. Αντίστοιχα και η διάχυση των αποτελεσμάτων με το αντίστοιχο κόστος θα πρέπει να «μοιράζεται» στις σχετικές Ενότητες Εργασίας. Συχνά οι δραστηριότητες διάχυσης (π.χ. συμμετοχή σε συνέδριο) σχετίζεται με ένα ή περισσότερα παραδοτέα. Οπότε στην αντίστοιχη Ενότητα Εργασίας θα αναφέρεται και η σχετική δραστηριότητα διάχυσης, πιθανά ως ένα επιπλέον παραδοτέο.

(βλ. Ενότητα 1.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και Παράρτημα VI ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ)

73. Μπορεί στην Αίτηση Χρηματοδότησης να δηλωθεί φορέας (επιχείρηση ή ερευνητικός οργανισμός) ο οποίος δεν συμμετέχει με προϋπολογισμό στο έργο;

Απάντηση: Ένας φορέας ο οποίος συμμετέχει σε έργο με μηδενικό προϋπολογισμό δεν αποτελεί δυνητικό δικαιούχο. Εάν ο δυνητικός δικαιούχος θεωρεί ότι η συνεργασία με ορισμένο φορέα/οργανισμό/άτομο ενισχύει και τεκμηριώνει την ποιότητα και αποτελεσματικότητα του προτεινόμενου έργου (σε σχέση με τα κριτήρια αξιολόγησης), τότε η συνεργασία αυτή μπορεί να αναφερθεί στο κείμενο που περιγράφει το φυσικό αντικείμενο του έργου (Επισυναπτόμενα έγγραφα έργου). Κατά την υλοποίηση του έργου θα πρέπει να τεκμηριώνεται η συνεργασία αυτή.

(βλ. Ενότητα 1.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και Παράρτημα VI ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ καθώς και Εγχειρίδιο ΠΣΚΕ για την υποβολή Αίτησης Χρηματοδότησης ΒΗΜΑ IV.1.1 ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΜΕΝΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΕΡΓΟΥ)

74. Η δαπάνη απασχόλησης του ορκωτού λογιστή σε ποιον από τους φορείς ενός συνεργατικού έργου/Συμπράξεων θα χρεωθεί; Στον συντονιστή μόνο ή σε κάθε δικαιούχο της Πράξης ξεχωριστά.

Απάντηση: Οι ορκωτοί λογιστές που τυχόν χρησιμοποιηθούν για να ελέγξουν το οικονομικό αντικείμενο του έργου, επιλέγονται από τον κάθε δικαιούχο και η δαπάνη για την απασχόλησή τους είναι επιλέξιμη εφόσον πραγματοποιείται μέχρι και τρεις (3) μήνες από τη λήξη κάθε έργου. Στην περίπτωση συνεργατικού έργου, οι ορκωτοί λογιστές επιλέγονται και πάλι σε επίπεδο δικαιούχου. Τόσο η σύνταξη της σχετικής έκθεσης/βεβαίωσης όσο και η αμοιβή γι' αυτήν, πρέπει να πραγματοποιείται ξεχωριστά για κάθε δικαιούχο του έργου.

(βλ. Ενότητα 1.1.11.2 – ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΕΡΓΩΝ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ και Παράρτημα ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙ - ΕΚΘΕΣΗ/ ΒΕΒΑΙΩΣΗ Ελέγχου Ορκωτού Ελεγκτή-Λογιστή Προσυμφωνημένων Διαδικασιών (υπόδειγμα) και Οδηγίες για τον έλεγχο των δαπανών από Ορκωτούς λογιστές)

75. Οι δαπάνες μίσθωσης - Leasing εξοπλισμού είναι επιλέξιμες;

Απάντηση: Σύμφωνα με την Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης, τα μισθώματα που αφορούν σε χρηματοδοτική μίσθωση εξοπλισμού (Leasing) δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες.

(βλ. Ενότητα 1.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και Παράρτημα VI ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ)

76. Το κόστος εκτελωνισμού του εξοπλισμού είναι επιλέξιμο;

Απάντηση: Το κόστος του εκτελωνισμού συμπεριλαμβάνεται στο κόστος του εξοπλισμού και αποσβένεται όπως ο εξοπλισμός. Στην περίπτωση δημόσιου φορέα θα πρέπει να αναφέρεται στην προκήρυξη και στη σύμβαση. Στην περίπτωση επιχείρησης θα πρέπει να αναφέρεται στη σύμβαση.

(Βλ. Ενότητα 1.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και Παράρτημα VI ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ)

77. Πώς αποδεικνύεται ότι ο τόπος υλοποίησης του έργου βρίσκεται σε συγκεκριμένη περιφέρεια από την οποία αντλεί κονδύλια;

Απάντηση: Σημειώνεται ότι μεταξύ των δικαιολογητικών που θα κληθούν να υποβάλλουν τα δυνητικά εντασσόμενα έργα για την έγκριση της Αίτησης Χρηματοδότησης, και ειδικότερα οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε έργο που εκτελείται όχι από την έδρα της επιχείρησης αλλά από υποκατάστημά της, περιλαμβάνεται: Βεβαίωση αρμόδιας αρχής ότι η επιχείρηση λειτουργεί υποκατάστημα στην περιφέρεια από την οποία αντλεί κονδύλια για τη χρηματοδότηση του έργου (όπως η περιφέρεια δηλώθηκε στην αίτηση χρηματοδότησης). Το υποκατάστημα θα πρέπει να λειτουργεί ήδη κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στην συγκεκριμένη περιφέρεια από την οποία αντλεί κονδύλια.

Επιπλέον, κατά την υλοποίηση του έργου θα πρέπει να τεκμηριώνεται ότι το έργο πράγματι υλοποιείται στη συγκεκριμένη περιφέρεια (μέσω παραστατικών δαπανών, εγκατάσταση εξοπλισμού κλπ).

(Βλ. Ενότητα 1.1.1.8 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ και Παράρτημα IV ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ)

78. Τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο παράρτημα IV θα πρέπει να έχουν εκδοθεί πριν την υποβολή της αίτησης στο ΠΣΚΕ ώστε να υποβληθούν κατόπιν (σε περίπτωση ένταξης); Η απόφαση ορισμού του συντονιστή έργου, μπορεί να εκδοθεί μετά την υποβολή της αίτησης;

Απάντηση: Όχι, τα δικαιολογητικά που θα κληθούν να υποβάλλουν τα δυνητικά εντασσόμενα έργα για την έγκριση της Αίτησης Χρηματοδότησης δεν απαιτείται να έχουν εκδοθεί πριν την υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης στο ΠΣΚΕ. Επίσης, δεν υπάρχει περιορισμός ως προς την έκδοση απόφασης ορισμού του συντονιστή πριν την ημερομηνία υποβολής της πρότασης. Σημειώνεται ωστόσο ότι μεταξύ των δικαιολογητικών, που θα κληθούν να υποβάλλουν τα δυνητικά εντασσόμενα έργα για την έγκριση της Αίτησης Χρηματοδότησης, περιλαμβάνεται υπογεγραμμένο συμφωνητικό συνεργασίας των συμμετεχόντων φορέων για την από κοινού υλοποίηση του έργου και τους όρους της μεταξύ τους συνεργασίας, όπου ορίζεται, μεταξύ άλλων, ο Συντονιστής του έργου (Βλ. Παράρτημα ΙΧ, άρ. 4-Οργάνωση /Διοίκηση του έργου). Περαιτέρω σημειώνεται ότι ο ορισμός του Συντονιστή του έργου προκύπτει από τις εφαρμοζόμενες εσωτερικές διαδικασίες κάθε φορέα.

(Βλ. Ενότητα 1.1.1.8 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ, Παράρτημα IV ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ και Παράρτημα ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ)

79. Στην περίπτωση ανάθεσης έρευνας επί συμβάσει όπου αναγράφεται ο υπερβολάβος στην Αίτηση Χρηματοδότησης, πρέπει μετά την έγκριση να ακολουθηθεί διαγωνιστική διαδικασία ή δεν απαιτείται; Η έρευνα επί συμβάσει σε φυσικά πρόσωπα σε ποια κατηγορία δαπανών εμπίπτει;

Απάντηση: Η κατηγορία δαπανών 4i «Έρευνα επί συμβάσει» περιλαμβάνει δαπάνες από ερευνητικές δραστηριότητες που ανατίθενται από το δικαιούχο μέσω σύμβασης παροχής υπηρεσιών (υπεργολαβίες) σε: Α) φυσικά πρόσωπα Β) νομικά πρόσωπα. Οι ανωτέρω δαπάνες (παροχής υπηρεσιών από φυσικά και νομικά πρόσωπα) δηλώνονται κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στο ΠΣΚΕ στην κατηγορία “ΕΡ3 - Δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει, γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας, συμβουλευτικές υπηρεσίες”.

Για τις δαπάνες που αφορούν σε παροχή υπηρεσιών (μέσω συμβάσεων από φυσικά και νομικά πρόσωπα) και πραγματοποιούνται από δημόσιους φορείς ισχύουν τα προβλεπόμενα στο Άρθρο 36 της ΥΑΕΚΕΔ. Ειδικότερα, στην περίπτωση σύναψης Δημοσίων συμβάσεων στις οποίες οι δικαιούχοι είναι φορείς του δημόσιου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα και στις οποίες ενεργούν ως αναθέτουσες αρχές, απαιτείται η τήρηση των διαδικασιών που προβλέπει ο ν. 4412/2016 (Α' 147) “Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών” όπως ισχύει.

Για τις επιχειρήσεις, στην περίπτωση που δεν αποτελούν αναθέτουσες αρχές σύμφωνα με τη νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων, δεν απαιτείται η διενέργεια διαγωνιστικής διαδικασίας, δεν εφαρμόζεται το Άρθρο 36 της ΥΑΕΚΕΔ, οπότε, αρκεί να ονοματιστεί στην αίτηση χρηματοδότησης ο υπερβολάβος/πάροχος, με αναγραφή της επωνυμίας του και αιτιολόγηση της αναγκαιότητάς του (εφόσον είναι ήδη γνωστός).

(Βλ. Ενότητα 1.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και Παράρτημα VI ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ)

80. Οι δαπάνες απόσβεσης εξοπλισμού πρέπει να γίνουν από τον τραπεζικό λογαριασμό του έργου;

Απάντηση: Προκειμένου να κριθούν επιλέξιμες οι δαπάνες απόσβεσης εξοπλισμού που χρησιμοποιείται σε έργο το οποίο χρηματοδοτείται από τη Δράση και αποκτάται μετά την ένταξη του έργου, η εξόφληση της αγοράς του εξοπλισμού θα πρέπει να γίνεται από το λογαριασμό του έργου για το τμήμα των αποσβέσεων που υποβάλλεται προς πιστοποίηση στο πλαίσιο του έργου. Αναφορικά με τις λοιπές προϋποθέσεις επιλεξιμότητας, ισχύουν τα προβλεπόμενα στην Πρόσκληση και ειδικότερα στα Παραρτήματα V & VI.

(Βλ. Ενότητα 1.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ, Παράρτημα V ΑΠΟΔΕΚΤΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ και Παράρτημα VI ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ)

81. Πώς υπολογίζεται για τη Δράση «Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ» ο δείκτης CO24;

Απάντηση: Οι ορισμοί των δεικτών δίνονται στο Παράρτημα XIII (βάσει Καν. ΕΕ 1301/2013) της Αναλυτικής πρόσκλησης της Δράσης. Ειδικότερα, για τον υπολογισμό και τη

συμπλήρωση στο ΠΣΚΕ του δείκτη CO24 «Αριθμός νέων ερευνητών σε οντότητες που ενισχύονται», σημειώνεται ότι: Για τις ανάγκες της παραγωγής στατιστικών στοιχείων Έρευνας και Ανάπτυξης (Ε&Α) μονάδα μέτρησης του Ισοδύναμου Πλήρους Απασχόλησης (ΙΠΑ) είναι το ανθρωποέτος, που εκφράζει την πλήρη απασχόληση ενός ατόμου για ένα έτος. Έτσι, 1 ανθρωποέτος (πλήρης απασχόληση ενός ατόμου σε δραστηριότητες Ε&Α για ένα έτος) αντιστοιχεί σε 1 ΙΠΑ. Επομένως, ένας π.χ. ερευνητής με πλήρη απασχόληση σε όλη τη διάρκεια του έτους που αφιερώνει 30% του χρόνου του σε δραστηριότητες Ε&Α στο πλαίσιο της υπό υποβολή πρότασης /έργου και το υπόλοιπο σε άλλες δραστηριότητες (π.χ. άλλα ερευνητικά projects, διδασκαλία) ισοδυναμεί με 0.3 ΙΠΑ. Αντίστοιχα, εξωτερικός συνεργάτης με πλήρη απασχόληση σε ερευνητικό πρόγραμμα για διάστημα 6 μηνών εντός του έτους αναφοράς ισοδυναμεί με 0.5 ΙΠΑ. Στο ίδιο παράδειγμα, ερευνητής με πλήρη απασχόληση σε ερευνητικό πρόγραμμα 24 μηνών ισοδυναμεί με 2 ΙΠΑ.

Σημειώνεται ότι το έκτακτο προσωπικό του φορέα που θα απασχοληθεί στο έργο (συμπεριλαμβάνονται οι συμβάσεις μίσθωσης έργου) σε συνέχεια ανοικτής διαδικασίας μπορεί να ληφθεί υπόψη και προσμετρούνται στο δείκτη CO24.

(βλ. Ενότητα 1.1.2 – ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ και Παράρτημα ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIII Δείκτες Δράσης «Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ»)

82. Ο αναφερόμενος αριθμός των σελίδων των επισυναπτόμενων εγγράφων του έργου (Βήμα IV στο ΠΣΚΕ), π.χ. 10 σελίδες για Κατηγορία εγγράφου 1, 2 σελίδες για κατηγορία εγγράφου 2 κτλ, είναι υποχρεωτικός (και υπέρβαση του μπορεί να οδηγήσει σε απόρριψη της πρότασης) ή απλά συνίσταται;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:Ο αριθμός σελίδων των επισυναπτόμενων έγγραφων του έργου (Βήμα IV στο ΠΣΚΕ) συνιστάται να μην υπερβαίνει το αναφερόμενο όριο (εγχειρίδιο ΠΣΚΕ). Εάν ένα επισυναπτόμενο αρχείο υπερβεί τον αριθμό σελίδων που συνιστάται, η Αίτηση Χρηματοδότησης δεν απορρίπτεται. Εναπόκειται στην κρίση της Επιτροπής Αξιολόγησης εάν θα λάβει υπόψη το περιεχόμενο των επί πλέον σελίδων.

Επισήμανση: Οι αλλαγές σε σχέση με την προηγούμενη (3^η) έκδοση του αρχείου συχνών ερωτήσεων-απαντήσεων της Δράσης «Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ» αφορούν σε: α) Εμπλουτισμός/αλλαγή των ερωτήσεων 36, 38, 53, 68, 80 και β) Προσθήκη νέας ερώτησης 82.

Σημείωση: Οι παρούσες απαντήσεις συνιστούν απλές διευκρινίσεις και δεν συνιστούν τροποποίηση των όρων και προϋποθέσεων της Πρόσκλησης της παρούσας Δράσης και των Παραρτημάτων της.